

Handläggare: Eva Sandberg Telefon: 08-508 33702
Ingrid Olsson Telefon: 08-508 33810

Till
Kommunstyrelsen
Utbildningsnämnden 2007-02-15

Verksamhetsberättelse och bokslut 2006 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar följande

1. Verksamhetsberättelse och bokslut för 2006 avseende utbildningsnämnden godkänns. Del 1 överlämnas till kommunstyrelsen för godkännande.
2. I bokslutet gjorda periodiseringar godkänns. Väsentligt belopp sätts till 50 000 kronor.
3. Nämnder hemställer om att kommunstyrelsen ombudgeterar icke förbrukade medel om 2,0 mnkr avseende rekryteringsprogrammet.
4. Nämnden hemställer om att kommunstyrelsen beslutar att resultatenheternas resultat för 2006, ett sammanlagt överskott på 3,8 mnkr, överförs till utbildningsnämnden 2007.
5. Elevhälsorapporten 2005/2006 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
6. Utbildningsnämndens verksamhetsberättelse och bokslut för 2006 överlämnas med godkännande till nämndens revisorer.

Thomas Persson
Direktör

Per Engback
Avdelningschef

Göran Isberg
Avdelningschef

Carina Nilsson
Avdelningschef

Innehåll	
1	Sammanfattande analys 5
2	Nämndens arbete under året 6
3	Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna 7
3.1	Allmänna förutsättningar 7
3.2	Ge alla barn och unga en bra start i livet 7
3.2.1	S:t Örjans skolor 7
3.2.2	Gymnasieskola 8
3.2.3	Utbildning för vuxna 11
3.3	Elevhälsorapport 2005/2006 12
3.4	Ungdomars drogvanor 12
3.5	Fortsatt och utökad samverkan 13
4	Medarbetarna 14
5	Bygga bostäder och utveckla Stockholm 15
5.1	Stärkt näringsliv och arbetsmarknad 15
5.2	Flyktingmottagande 15
6	Bryta segregationen och fördjupa demokratin 16
6.1	Stadsdelsförnyelsen 16
6.2	Satsning på mångfald - mot diskriminering 16
6.3	Handikapprådet, tillgänglighet m.m. 17
7	Ta ansvar för ekonomin 18
7.1	Årsresultat 18
7.2	Kommentarer till balansräkningen 18
7.2.1	Tillgångar 19
7.2.2	Skulder och eget kapital 19
7.3	Faktisk kostnads- och intäktsutveckling 20
7.4	Investeringar 21
7.5	Resultat per verksamhetsgren jämfört med budget 21
7.5.1	Förskola 21
7.5.2	Grundskola 22
7.5.3	Gymnasieskola 23
7.5.4	Utbildning för vuxna 24
7.5.5	Särskola 25
7.5.6	Nämnd och övergripande verksamhet 26
7.6	Resultat per driftform jämfört med budget 27
7.7	Resultatenheter 29
7.8	Anslagsenheter 29
7.9	Resultat per avdelning jämfört med budget 30
7.10	Internkontroll 32
7.11	Nyckeltal 32
7.12	Lokalförsörjningsplan 32
7.13	Verksamhetsstödjande system 33
7.14	Asylsökande barn och ungdomar 33
7.15	Kompetensfonden 33
8	Övriga redovisningar 34
8.1	Brucarundersökningar 34
8.2	IT- och kommunikationsutveckling 34

8.3	Personuppgiftslagen	35
8.4	Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden	35
9	Grundskola	38
10	Gymnasieskola	40
10.1	Organisation	40
10.2	Arbete för att öka måluppfyllelsen	41
10.2.1	Resultat	41
10.2.2	Utveckling av gymnasieskolans yrkesförberedande program	43
10.2.3	Utveckling av ytterstadsgymnasierna	44
10.2.4	Språkutveckling	45
10.2.5	Matematik	46
10.2.6	Utveckling av IT-pedagogiskt stöd och arbetssätt	46
10.2.7	Ansvar och inflytande	47
10.2.8	Elevhälsa	47
10.2.9	Likabehandling	48
10.2.10	Avbrott	49
10.2.11	Sommarskola	49
10.2.12	Bedömning och betyg	49
10.2.13	Individuella programmet (IV)	50
10.2.14	Internationella kontakter	51
10.2.15	Kompetensfonden	52
10.2.16	Arbetsmiljö	52
10.2.17	Lokaler	53
10.2.18	Kvalitetsarbetet	54
10.2.19	Chefsutveckling	54
10.3	Gymnasiesärskolan	55
10.4	Förberedelser inför gymnasiereformen Gymnasieskola 2007	56
11	Utbildning för vuxna	57
11.1	Organisation	57
11.1.1	Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning	57
11.1.2	Svenska för invandrare	58
11.1.3	Särvux	59
11.1.4	Kvalificerad yrkesutbildning	59
11.1.5	Rekryteringsprogrammet	59
11.1.6	Lärarytutbildning	60
11.2	Arbete för att öka måluppfyllelsen	60
11.2.1	Utvecklingsinsatser för att minska avbrott	61
11.2.2	Deltagarmedverkan	62
11.2.3	Samlokalisering vux/sfi	62
11.2.4	Validering	62
11.2.5	Kvalitetsarbete och uppföljning	62
11.3	Ekonomisk uppföljning av komvux	63
12	Utbildningsnämndens uppdrag till förvaltningen	64

Bilagor

- BILAGA 1a/b SAMMANFATTNING AV RESULTATENHETERNAS RESULTAT 2006/RESULTAT PER ENHET
- BILAGA 2 OBLIGATORISKA BILAGOR
- Blankett 2.1 Uppföljning av budget 2006 – verksamhetsberättelse
Verksamhetsberättelse 2006 per verksamhetsområde
 - Blankett 2.2a Specifikation av avvikelser mellan budget och utfall 2006
 - Blankett 2.2b Uppföljning av resultatenheter
 - Blankett 2.3a/b Specifikation av begärda ombudgeteringar till 2007 Drift/Investeringsplan
 - Blankett 2.4 Redovisning av genomförd förändring av lokal innehav år 2006
 - Blankett 2.5 Betydande projekt eller projekt över 50 mnkr som ej är investeringar– Inga uppgifter
 - Blankett 2.6 Projekt med extern finansiering
 - Blankett 2.7 Projekt med intern finansiering – se bilaga 7, Kompetensfonden
 - Blankett 2.8 Nämndens uppgifter om preciserat/konstaterat övertaliga under helåret 2006
 - Blankett 2.9 Sjukfrånvaro i procent av den totala arbetstiden
 - Blankett 2.10 Specifikation av nämndens kostnader för Agenda 21-verksamheten– Inga uppgifter
 - Blankett 2.11 Miljömiljarden - Inga uppgifter
 - Blankett 2.12 Investeringsutgifter
 - Blankett 2.13 Investeringsinkomster – Inga uppgifter
 - Blankett 2.14 Specifikation av KS/KF:s beslut om budgetjusteringar
- BILAGA 3 ANSLAGSENHETERNAS UTFALL 2006
- BILAGA 4 ANTAL BARN, ELEVER OCH STUDERANDE
- BILAGA 5 BOKSLUTSBILAGOR
- BILAGA 6 NYCKELTAL
- BILAGA 7 KOMPETENSFONDEN
- BILAGA 8 INTERNKONTROLLPLAN 2006 – UTVÄRDERING
- BILAGA 9 ANDRAHANDSUTHYRNING TILL ENSKILDA ANORDNARE
- BILAGA 10 UTBILDNINGSNÄMNDENS SAMMANSÄTTNING SAMT NÄMNDENS REVISORER 2006
- BILAGA 11 UPPFÖLJNING JÄMSTÄLLDHETS- OCH MÅNGFALDSPLAN FÖR 2006
- BILAGA 12 KVALITETSREDOVISNING FÖR S:T ÖRJANS SKOLOR
- BILAGA 13 KVALITETSREDOVISNING GYMNASIESKOLA OCH GYMNASIESÄRSKOLA, EGEN REGI
- BILAGA 14 KVALITETSREDOVISNING UTBILDNING FÖR VUXNA
- BILAGA 15 ELEVHÄLSORAPPORTEN 2005/2006
- BILAGA 16 FÖRKORTNINGAR
- BILAGA UPPFÖLJNING, STATISTISKA SERIER (SEPARAT)

Del I, Till Kommunstyrelsen och Utbildningsnämnden

I Sammanfattande analys

Arbetet har under året bedrivits för att de av kommunfullmäktige, KF, och utbildningsnämnden fastställda målen för verksamheterna ska uppfyllas. Där måluppfyllelsen ändå brister – främst resultaten inom vuxenutbildning – pågår åtgärder för att förbättra resultaten.

Kvalitetsarbetet och arbetet med kvalitetsredovisningen har under året utvecklats vad gäller struktur, innehåll och dialog; såväl inom förvaltningen som mellan nämndnivån och stadsnivån. Ytterligare förbättringar är nödvändiga bl.a. vad gäller analys av resultat.

Utbildningsnämnden har genomfört brukarundersökningar avseende den obligatoriska särskolan och sfi. Helhetsomdömena om särskolan är övervägande positiva. Inom sfi var majoriteten av de studerande som besvarade enkäten ganska eller mycket nöjda med sina studier på sfi. Såväl kommunal som verksamhet i annan regi berördes.

Antalet barn och elever har ökat inom fristående för- och grundskola även detta år. Antalet stockholmselever i gymnasieskolan ökade totalt sett något jämfört med KF-ramen medan elevantalet i gymnasiesärskolan har minskat något. Elevantalet i stadens egna gymnasieskolor blev något lägre jämfört med KF-ramen.

Under 2006 har särskilt de yrkesförberedande gymnasieprogrammen utvecklats genom projekt som syftar till att skapa en yrkesutbildning med modern utrustning och tidsenlig pedagogik. Grundläggande har varit lärande på arbetsplatsen. Nya samarbetsformer har utvecklats mellan skola och branscher, organisationer och företag. Resultatet är positivt och de nya utbildningarna är efterfrågade. Omfattande satsningar har också genomförts för att ge gymnasieskolorna i ytterstadsområdena ny profilering.

Även inom vuxenutbildningen sker ett omfattande utvecklingsarbete, bl.a. satsningar för att säkra att de studerande valt rätt utbildning, rätt nivå och anpassad studietakt samt satsningar på studieteknik och läs- och skrivundervisning.

Projekten inom Kompetensfonden har nu avslutats och avrapporterats. För utveckling av den pedagogiska verksamheten har förvaltningen under 2003-2006 disponerat ca 130 mnkr. Förutom yrkesprogram och ytterstadsgymnasierna har språkutveckling, matematik, elevhälsa och IT-pedagogiskt arbete varit prioriterat. De positiva erfarenheterna av denna omfattande satsning måste nu tas tillvara.

Förvaltningens sjukfrånvarotal ligger fortfarande lägre än för staden som helhet. Målet är att sjukfrånvaron ytterligare ska minska. Under året har några enheter varit mycket framgångsrika i sitt arbete med rehabilitering.

Utfallet har 2006 uppgått till 6 244,5 mnkr på kostnadssidan och 1 880,4 mnkr på intäktssidan. För 2005 var motsvarande belopp 5 938,3 mnkr respektive 1 691,6 mnkr. Nettoutfallet 2006 uppgår till ett överskott om 44,8 mnkr före hänsynstagande till resultatöverföring från 2005 och resultatöverföring till 2007. Investeringsutgifter uppgår till 27,6 mnkr.

2 Nämndens arbete under året

Utbildningsnämnden har bestått av 13 ledamöter och 13 ersättare valda av kommunfullmäktige, KF. Även nämndens ordförande och vice ordförande utses av fullmäktige. Utbildningsnämndens sammansättning under året framgår av bilaga 10.

Under året höll nämnden 11 sammanträden förlagda till något av förvaltningens sammanträdesrum.

Till nämnden har ett beredningsorgan och två beslutsorgan varit knutna. I dessa ingår ledamöter och ersättare från nämnden. Planerings- och budgetberedningen (beredande) höll under året 9 sammanträden, personaldelegerade (beslutande) 2 samt intagningsdelegerade (beslutande) 3 sammanträden.

Utbildningsnämndens Handikappråd beskrivs under avsnitt 8.2.

Revisorer

Kommunfullmäktige har utsett en grupp revisorer att granska nämndens och förvaltningens verksamhet. Denna grupp har bestått av fem ordinarie revisorer och fem revisorsersättare som framgår av bilaga 10.

Ärenden

Nämnden har under 2006 behandlat ca 130 ärenden varav 36 var remissyttranden till företrädesvis kommunstyrelsen, KS. Nämnden har också för stadens räkning lämnat yttranden till Skolverket i ärenden om fristående förskoleklasser i anslutning till fristående grundskolor, fristående grundskolor och gymnasier.

Några exempel på ärenden som nämnden behandlat under år 2006 redovisas nedan. Urvalet omfattar såväl remissvar till KS/KF som svar på skrivelser från nämndens ledamöter och initiativärenden.

- Gymnasieentreprenadutredningens betänkande ”Skola och samhälle”
- Förslag till kvalitetsgarantier för enheter inom utbildningsförvaltningen
- Rektorsprogrammet, ett nationellt program för utbildning av rektorer och stöd för rektorsfunktionen
- Förslag till ett gemensamt intagningskansli för gymnasieskolorna i Stockholms län
- En sammanhållen diskrimineringslagstiftning
- Skolornas arbete för att motverka mobbning och annan kränkande behandling
- Ung kultur - i ögonhöjd – strategisk plan för barn- och ungdomskultur i Stockholm 2007-2010
- Bibliotek i rörelse – en strategisk plan för bibliotek i Stockholms stad 2006-2010

Utöver dessa ärenden har nämnden behandlat alla de ärenden som hör till verksamhetens planerings-, budget- och uppföljningsprocess.

3 Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

3.1 Allmänna förutsättningar

Utgångspunkt för förvaltningens arbete under 2006 var kommunfullmäktiges budget med mål och ”ska-krav” för verksamhetsområdet. Dessutom har beslut om uppdrag fattats under året. De av KF i skolplanen fastställda inriktningsmålen har också varit styrande och utgjort underlag för uppföljning och utvärdering.

KF:s tre mål för verksamhetsområdet var så konkreta (se nedan) att utbildningsnämnden inte formulerade några andra mål. Målen för verksamhetsområdet tillsammans med målen i skolplanen gjorde det möjligt att prioritera och styra på enhetsnivå.

Verksamheten under året beskrivs under fullmäktiges inriktningsmål. Det är inte självklart entydigt under vilket mål en verksamhet beskrivs. Åtgärder beskrivna under ett mål anknyter i de flesta fall i hög grad också till andra mål. I t.ex. arbetet med att bryta segregationen och fördjupa demokratin utgör utbildning i sig utbildningsnämndens verktyg.

Kvalitetsredovisningar för nämndens verksamhetsområden presenteras nedan i denna verksamhetsberättelse. Underlagen lämnas som bilaga till utbildningsnämnden.

Del 1 av denna verksamhetsberättelse riktar sig till både kommunstyrelsen och utbildningsnämnden. I del 2 finns kompletterande information till utbildningsnämnden.

3.2 Ge alla barn och unga en bra start i livet

3.2.1 S:t Örjans skolor

S:t Örjans skolor är ett komplement till stadsdelarnas grundskolor och erbjuder undervisning i särskilda undervisningsgrupper för elever i behov av särskilt stöd av skilda slag.

Under vårterminen hade S:t Örjans skolor 39 enheter och under hösten 37 enheter. Antalet antagna elever var under vårterminen 386 och under höstterminen 350 inklusive elever tillhöriga särskolans målgrupp integrerade i andra enheter. Inom alla S:t Örjans verksamheter sker löpande antagning av elever. Under 2006 har 107 elever påbörjat sin skolgång inom S:t Örjan och 137 elever har avslutat sin skolgång; 73 elever efter skolår 9. Nio elever tillhöriga grundsärskolan avslutade också sin skolgång vid läsårets slut.

Elevernas kunskaper följs upp regelbundet under året och stäms särskilt av i samband med terminssluten. Antal elever med behörighet till nationellt program på gymnasiet har sjunkit från 53 % till 48 %, även om utvecklingen över åren visar att elevernas resultat har förbättrats, något som särskilt bör uppmärksammas i perspektiv av att eleverna idag har en betydligt mer komplex problembild än tidigare. Då resultatet överlag i matematik är sämre i år kommer fortbildning inom ämnet att utökas och breddas.

Andelen behöriga lärare har under verksamhetsåret legat kring 95 %. Alla fritidspedagoger har föreskriven utbildning. Av lärarkollektivet har ca 37 % speciallärar- alternativt specialpedagogutbildning. Underlaget för kvalitetsredovisningen återfinns i bilaga 12.

3.2.2 Gymnasieskola

Kommunfullmäktiges mål för utbildningsnämnden

- Öka andelen elever som lämnar gymnasieskolan med högskolebehörighet.
- 80 % av eleverna inom varje yrkesförberedande gymnasieprogram ska erhålla slutbetyg

Under år 2006 drev staden 29 gymnasieskolor i egen regi för 18 254 elever. En förändring under året är ett utökat kursutbud på skolor med traditionellt teoretiska program. Till dessa skolor har nu förlagts yrkesförberedande utbildningar, bl.a. barn- och fritidsprogrammet och omvårdnadsprogrammet. Insatserna syftar till att dra nytta av attraktiva skolors dragningskraft för att öka intresset för yrkesutbildningar. IV-programmet är nu integrerat i de flesta gymnasieskolor såväl i innerstaden som i ytterstaden.

Verksamheten för den kommunala gymnasiesärskolan i Stockholms stad omfattade läsåret 2005/2006 353 elever. Gymnasiesärskolan är integrerad i gymnasieskolan. Platsbehovet i gymnasiesärskolan beräknas öka något de närmaste åren.

Under den senaste fyraårsperioden har allt fler elever fullföljt sina gymnasiestudier, även om avbrottsfrekvensen fortfarande ligger omkring 15 procent. Betygsmedelvärdet har emellertid höjts successivt under hela perioden. En annan förändring är att andelen elever med reducerat program har sjunkit påfallande mycket under perioden 2002-2006.

Av avgångseleverna på de yrkesförberedande programmen fick 75 procent av eleverna slutbetyg, vilket innebär att målet för dessa elever under år 2006 ännu inte har uppnåtts.

Alla gymnasieskolor kommenterar i kvalitetsredovisningen på ett eller annat sätt sina utbildningsresultat. Skolorna jämför i regel resultaten med föregående läsår och försöker bedöma resultaten av de vidtagna förbättringsåtgärderna.

I det dagliga arbetet i gymnasieskolorna sker omfattande insatser för att öka måluppfyllelsen. Dit hör stöd i form av extra tid till elever som är svaga i matematik eller har dyslexi, mindre grupper, införandet av tydliga ordningsregler för att skapa arbetsro i klassrummet, datorbaserade kommunikations- och informationsportaler för att öka ansvaret för det egna lärandet, förbättring och utveckling av lärarsamtalen samt ämnesundervisning på modersmålet. Till större åtgärder hör exempelvis sommarskola.

Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen var 80 procent läsåret 2005/2006, något lägre än läsåret 2004/05.

Gymnasieskolorna redovisar resultatet från de nationella proven i Svenska B/Svenska som andraspråk B, Matematik A och Engelska A. Medelbetyget i Matematik A år 2006 är 10,85 poäng och 10,8 poäng för 2005. År 2006 var andelen elever med Icke godkänd på provet 19 procent, motsvarande siffra för 2005 var 20 procent. Högst andel elever med Icke godkänd på nationella provet i Matematik A fanns på de yrkesförberedande programmen. 70 procent av eleverna på byggprogrammet och hotell- och restaurangprogrammet hade Icke godkänd på provet. På byggprogrammet har andelen elever med Icke godkänd på provet minskat med tio procentenheter.

Skolornas resultat beror i hög grad på vilka program skolan har. Variationerna mellan programmen kan variera kraftigt. På några enstaka skolor är det stora skillnader mellan

resultaten på nationella provet och det satta betyget på kursen. Emellertid har majoriteten av skolorna god överensstämmelse mellan provet och satta kursbetyg.

Utveckling av gymnasieskolan

Samverkan med näringslivet är en grundbult i utvecklingen av fordonsprogrammet, barn- och fritidsprogrammet samt omvårdnadsprogrammet. Samverkan med MAN har lett till att fordonsutbildningen vid Stockholms Transport- och Fordons gymnasium kommer att vara helt modern. Omvårdnadsprogrammet och barn- och fritidsprogrammet har samverkat med Sophiahemmet Högskola respektive Pysslingen Förskolor och Skolor AB.

Andra skolor har arbetat fram nya pedagogiska arbetssätt. Dit hör Tensta gymnasium med Ross-pedagogiken. Arbetssättet är nu fullt ut implementerat i skolans verksamhet. Brännkyrka gymnasium har med kompetensfondsmedel utvecklat beteendevetenskaplig profil och Farsta gymnasium undervisningsformer och organisation för att möta elevernas individuella behov.

Språkutveckling

En del av de resurser som förvaltningen erhållit ur Kompetensfonden har riktats till språkutveckling. Satsningen ligger i linje med den fokusering som skett på integrationsfrågorna både vad gäller utbildning för ungdomar och för vuxna. Olika former av pedagogik har prövats i form av alternativa arbetssätt och stödåtgärder. Lärare har utbildats avseende ”Flerspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling” och aktionsforskningsprojektet ”Ämne och språk”, kring de språkliga aspekterna i ämnesstoffet, har genomförts.

Matematik

Projektet Matematikvisionen har avslutats våren 2006. Under projektperioden har skolorna arbetat fram handlingsplaner för den egna skolan och genomfört förändringsarbeten, bl.a. inrättandet av matematikverkstäder utvecklat insatser för elever i behov av stöd.

Tillgänglighet

Inom ramen för arbetet med elever med behov av särskilt stöd startade med stöd från landstinget hösten 2006 en samverkansklass vid Östra Real för elever med Aspergers syndrom. I en samverkansklass får undervisande lärare stöd från barn- och ungdomspsykiatri. Verksamheten kommer att följas upp i kvalitetsredovisningen.

Avbrott

Gymnasieskolorna arbetar aktivt för en nollvision beträffande avbrott. Introduktion vid inträdet i gymnasieskolan, insatser för att öka närvaron, kontakt med hemmen för elever under 18 år och elevhälsogrupper är exempel på åtgärder för att stödja eleverna så att de fullföljer sina studier. En insats för elever som halkat efter i studierna är anordnande av sommarskola. 2006 deltog 338 elever och 371 betyg utfärdades, varav knappt 73 procent godkänd eller bättre.

Individuella programmet (IV)

Av stadens elever fanns ca 16 procent av eleverna inom IV-programmet. Utbildningsnämnden beslutade i juni 2006 om en plan för utveckling av programmet. Utveckling av nya IV-program och förstärkning/utveckling av befintliga IV-program sker på 14 skolor. Utvärdering av projekten genomförs i början av 2007.

3.2.2.1 Sammanfattande analys och förslag till åtgärder för utveckling

Alla gymnasieskolor och gymnasiesärskolor upprättar varje år en skriftlig kvalitetsredovisning. Utbildningsförvaltningen sammanställer redovisningarna till en samlad kvalitetsredovisning för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Redovisningen ger en övergripande bild av stadens gymnasieverksamhet. Detta innebär att redovisningen blir ett mycket viktigt verktyg för det fortsatta utvecklingsarbetet, dels för skolorna, dels för förvaltningen/nämnden. Den samlade kvalitetsredovisningen finns tillgänglig i kommunikationsverktyget Fronter i ett särskilt "kvalitetsrum" som skolorna har tillgång till. Dessutom kommer redovisningen att finnas på förvaltningens hemsida. Kvalitetsredovisningen innehåller ett digert material som till utbildningsnämnden går som bilaga 13.

Betygsutvecklingen under de senaste åren har varit positiv. Andelen elever med betyget icke godkänt i Svenska A, Engelska A och Matematik A har minskat och medelbetygen på kurserna har ökat. Emellertid har andelen elever med slutbetyg från de yrkesförberedande programmen minskat. Detta kan delvis bero på att eleverna inte har tillräckliga kunskaper med sig från grundskolan och att eleverna inte förmår kompensera bristerna under gymnasietiden. Elever i behov av extra stöd erbjuds ofta extra tid i ämnena. Flera skolor vittnar om att många elever saknar motivation att gå i skolan. Ett problem som uppmärksammas hos en växande elevgrupp är svårigheten att förstå en skriven text i svenska. Att inte kunna tillgodogöra sig en skriven text innebär stora svårigheter att inhämta kunskaper i en mängd ämnen. Utvecklingsområden för skolorna är att fortsätta arbeta med att förbättra elevernas studiemotivation, språkutveckling samt matematik-kunskaperna.

Ingen uppföljning har ännu gjorts av gymnasieskolornas likabehandlingsplan vilken är föremål för både utveckling och uppföljning under läsåret 2006/2007. En del skolor behöver också fortsätta arbetet med att implementera skolans värdegrund och få lektionerna och skoldagen att i högre grad präglas av arbetsro och struktur.

Många elever uppfattar att möjligheten att utöva inflytande över sitt lärande genom att påverka arbetsformer och bedömningsformer i hög grad varierar mellan olika lärare. Även kvaliteten på informationen till eleverna om deras kunskapsutveckling varierar mellan olika lärare. Skolorna bör arbeta med att förbättra strukturerna och öka likvärdigheten så att det inte är helt avhängigt vilken lärare eleven har för att få inflytande över sitt lärande eller få bra information om kunskapsutvecklingen.

Samarbetet mellan skolan och högskolan/arbetslivet måste fortsätta att utvecklas. Skolan kommer inte att ha några möjligheter att utbilda eleverna till framtida arbete och studier om det saknas en medvetenhet om vilka kompetenser som kommer att efterfrågas. Likaså sker utvecklingen i många branscher i ett rasande tempo vilket är hart när omöjligt för en skola/lärare att hålla sig à jour med. Här behöver branscher och arbetsliv kontinuerligt delta med kunskaper och teknik så att inte elevernas utbildning är obsolet när de ska ut i arbetslivet. En stor uppgift för skolan är att utbilda eleverna för en föränderlig framtid.

Ett utvecklingsområde för stadens gymnasiesärskolor är att de i högre utsträckning bör samarbeta med varandra dels för att utbyta erfarenheter, dels för att nå en högre likvärdighet mellan skolorna.

3.2.3 Utbildning för vuxna

Utbildning för vuxna omfattar studier på grundläggande, gymnasial och eftergymnasial (påbyggnadsutbildning och kvalificerad yrkesutbildning) nivå, svenska för invandrare (sfi) samt utbildning för vuxna med utvecklingsstörning (särvox).

Utbildning på grundläggande och gymnasial nivå bedrevs år 2006 av elva externa och fem kommunala anordnare. Totalt 21 116 personer studerade inom utbildning för vuxna; 4 701 inom den grundläggande delen och 18 640 inom den gymnasiala delen, motsvarande 1 647 respektive 6 519 årsstudieplatser.

Sex anordnare med fyra annex erbjöd sfi, varav tre externa och tre kommunala. Under året har totalt ca 3 240 000 timmar erbjudits inom sfi vilket motsvarar 6 150 årsstudieplatser.

Särvox ger kurser motsvarande obligatoriska sarskolan (träningsskola och grundsarskola) samt gymnasiesarskolans nationella program. Inom särvox har 257 personer studerat.

<i>Kommunfullmäktiges mål för utbildningsnämnden</i>
--

- 80 % av vuxenstuderande ska nå godkända betyg

Målet är inte uppfyllt. 64 % erhöll betyg på grundläggande vuxenutbildning och 73 % inom gymnasial vuxenutbildning. Ca 27 % av de studerande, inom såväl grundläggande som gymnasial nivå, klarar inte att uppnå godkänd nivå.

Inom sfi klarar drygt 82 % av de studerande som kommer till sista kursen (kurs D) målen för kursen och får minst betyget Godkänt. Målet har alltså uppnåtts för den kursen. Detsamma gäller för kurs C på studieväg 3 där 80 % klarar kursmålen och får godkänt betyg. Det betyder att målet uppnåtts på studieväg 3.

När det gäller de lägre kurserna inom sfi - kurs A, kurs B och kurs C (studieväg 2 och 3) är resultatet sämre, nämligen 53, 66 respektive 65 %.

Inom vuxenutbildningen sker en satsning på att säkra att de studerande valt rätt utbildning, rätt nivå och anpassad studietakt genom tydlighet avseende innehållet i olika kurser och genom kartläggnings- och målsamtal med studerande vid inledningen av varje kurs.

För att stödja de studerande satsas inom sfi på att introducera och öva grundläggande studieteknik. Till detta hör också att öka de studerandes motivation. Ett exempel är satsningen på yrkessvenska, att tillägna sig och utveckla ett levande språk för arbetslivet.

För att höja måluppfyllelsen inom de lägre studievägarna på sfi startade enheterna under 2006 riktade insatser som ska stärka läs- och skrivundervisningen. Många studerande är lågutbildade och mycket studieovana varför kurser i läsförståelse och skrivteknik (forma bokstäver, öka skrivhastighet och interpunktion) har startat. Studerande med dåligt uttal har erbjudits extra uttal både i grupp och enskilt. Viss utbildning sker på modersmålet.

3.2.3.1 Sammanfattande analys och förslag till åtgärder för utveckling

Inom utbildningen för vuxna pågår ett omfattande utvecklingsarbete för att ytterligare förbättra kvaliteten. Såväl egenregi som externa anordnare för en kontinuerlig dialog med förvaltningen. En av de gemensamma röda trådarna är ett önskemål att förvaltningen ska ge ett bättre stöd i enheternas utvecklingsarbete. Ett område där detta särskilt ofta

framhålls gäller bedömning och betygssättning. Underlaget för kvalitetsredovisningen återfinns i bilaga 14.

I fråga om hur målet att minst 80 % av de studerande får minst betyget godkänd ska kunna uppnås, görs i årets redovisning en problematisering. Målet är från och med 2007 ersatt med målet att andelen godkända betyg ska öka.

Fortsatt prioritet bör ges åt kompetensutveckling i systematiskt kvalitetsarbete och hur processen med att ta fram kvalitetsredovisningen ska utformas.

Det aktiva och långsiktiga arbetet bör fortsätta med att skapa en fördjupad kunskap bland de professionella i hur vårt nuvarande bedömningssystem är avsett att fungera - och hur likvärdigheten kan säkras på ett bättre sätt än vad som är fallet idag. En förutsättning för detta är en fördjupad förståelse av den kunskapssyn som ligger till grund för läroplanerna och vad detta får för betydelse för hur de professionella och de studerande tillsammans utformar lärprocessen.

Vid uppföljningen bör det säkerställas att det på alla enheter för alla kurser finns lokalt utvecklade konkretiseringar av betygskriterierna, tydliggörande av hur man når målen och hur man kan uppfylla kriterierna. För att de studerande ska ges reella förutsättningarna att följa sin egen kunskapsutveckling ska materialet vara tillgängligt digitalt. Det bör också säkerställas att återkopplingen från lärarna sker utifrån dessa konkretiseringar.

Generellt gäller också att enheterna prövar en rad olika insatser för att erbjuda hjälp till de studerande – ”stugor” och specialprogram såväl som samtal och samråd – för att göra det möjligt att andelen studerande som når Godkänt uppgår till lägst 80 %.

Under det kommande året bör arbete med att sprida kunskap om och implementera likabehandlingsplanerna och andra insatser för att öka den studerandes inflytande prioriteras.

Det är angeläget med fortsatta insatser för att de studerande inom särvox ska kunna erbjudas adekvat arbetslivsanknuten utbildning. Ansträngningar bör göras för att skapa förutsättningar och möjligheter för de studerande att kunna erbjudas en individuellt anpassad yrkesutbildning - eventuellt i samarbete med gymnasieskolan.

3.3 Elevhälsorapport 2005/2006

I samband med kvalitetsredovisningen lämnar utbildningsförvaltningen en redogörelse för elevernas hälsa i form av en elevhälsorapport. I årets rapport redovisas elevhälsopersonalens generella bild av elevers hälsa. Där ges även en beskrivning av elevers hälsa relaterat till elevhälsopersonalens intryck av skolornas arbete med arbetsmiljö och frånvaro. Elevhälsorapport 2005/2006 återfinns som bilaga 15.

3.4 Ungdomars drogvänor

Resultaten från Stockholmsenkäten, drogvaneundersökningen 2006, visar ganska små skillnader i jämförelse med resultaten från undersökningen år 2004. Användningen av tobak fortsätter att minska både i år 9 och i år 2 i gymnasiet. 12 % fler elever i år 9 säger 2006 att de aldrig har rökt, jämfört med 2004 (6 % fler i år 2 på gymnasiet). Användningen av snus är oförändrad.

Alkoholkonsumtionen är ganska oförändrad mellan 2004 och 2006, med någon mindre ökning för både pojkar och flickor, både i år 9 och i år 2 på gymnasiet. Pojkar dricker generellt mer än flickor, men skillnaden minskar. Flickor konsumerar oftare starkcider, alkoholisk och blanddrycker, än vad pojkar gör. Pojkar dricker oftare öl än flickor.

Andelen som någon gång har använt narkotika (främst hasch och marijuana) fortsätter att sjunka i år 2 på gymnasiet med ca 10 % mellan 2004 och 2006. För år 9 ligger andelen som prövat någon gång oförändrat. 10 % av eleverna i år 9 har använt narkotika någon gång både 2004 och 2006.

Utifrån mål och prioriterade inriktningar i Stockholms tobaks-, alkohol- och narkotika-politiska program, STAN, har under 2006 arbetet mot droganvändning vidareutvecklas i gymnasieskolan. Det har skett genom temadagar och kurser som Livskunskap.

3.5 Fortsatt och utökad samverkan

Under året har kommunerna i länet under ledning av Kommunförbundet Stockholms län, KSL, fortsatt det gemensamma utvecklingsarbetet.

I februari 2006 startade KSL en utredning om ett gemensamt intagningskansli för gymnasieskolan i länet. Stadens remissvar, som behandlades av KS i september, var positivt till förslaget att de tretton befintliga kanslierna slås samman till ett kansli med KSL som huvudman. Under hösten fattades beslut i KSL:s styrelse om uppbyggnad av ett länsgemensamt kansli med start den 1 oktober 2007.

Sedan beslutet i KSL:s styrelse förs diskussioner hur intagningsfrågorna ska separeras från myndighetsutövningen, dvs. den del i intagningsverksamheten som varje enskild kommun även fortsättningsvis ansvarar för. Arbetet med att se över organisation och uppdrag för stadens intagningskansli har påbörjats och Stockholms stad ingår i en planerings- och övergångsgrupp på KSL bestående av representanter från sju av länets kommuner, med kunskap om intagningsfrågor.

En länsgemensam gymnasiemässa som besöktes av ca 30 000 personer genomfördes för andra året i rad. Till mässan togs för första gången fram en programguide, som täcker hela länets programutbud och gymnasieskolor både avseende kommunal och fristående verksamhet. 30 000 exemplar trycktes och fördelades, i huvudsak till länets elever i åk 9.

Den gemensamma intagningsdatabasen har utvecklats främst vad gäller den webbaserade informationen till studie- och yrkesvägledarna samt i fråga om rapportering av intagningsresultat on-line till mottagande gymnasieskolor. Fr.o.m. 2006 års intagnings kunde även de sökande svara på intagningsbeskedet via Internet.

KSL har också drivit frågan om behovet av samverkansavtal för gymnasieprogram i länet. Stockholms stad har uttalat sig positivt för en utökad samverkan om utbudet och speciellt betonat vikten av samarbete med andra kommuner om kostsamma utbildningar.

Inom KSL samarbetar förvaltningen med andra kommuner inom ramen för en gemensam vuxenutbildningsregion. Verksamheter som är föremål för ett regionalt intresse är yrkesutbildning, validering, kvalitetsarbete, distansutbildning, sfx och gemensam webbportal.

Samverkan har skett med andra förvaltningar och organisationer under året avseende bl.a. rekrytering, information, utbildning, utveckling av lärmiljöer och validering. Inom Stockholms Akademiska Forum har samverkan gällt studieinformation, vägledning och rekrytering. Samarbete med Länsarbetsnämnden har avsett validering, tillgång till utbildning och medverkan i branschråd.

Vidare har förvaltningen medverkat i Kulturförvaltningens kompetensfondsprojekt för att implementera och utveckla lärmiljöer i staden i syfte att ge vuxna tillgång till utbildning och utbildningsstöd i sin närmiljö.

Staden och lärarhögskolan har genom avtal bestämt sig för att utöka samarbetet. Ett samverkansråd har bildats.

4 Medarbetarna

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom *förvaltningen* 2006 har varken höjts eller sänkts jämfört med 2005, utan den är på samma nivå; 6,4 %, se bilaga 2. Fyra *enheter* har dock sänkt sin sjukfrånvaro med mer än 2 % jämfört med år 2005. Tre av dessa enheter har en sjukfrånvaro som understiger förvaltningens sjukfrånvaro 2006 vilket ingen av dem hade 2005. Förklaring till sänkningen är bl.a. att enheterna aktivt och medvetet har arbetat med rehabilitering vilket har gjort att personer återkommit i tjänst på hel- eller deltid. Några personer har fått sjukersättning tillsvidare och därmed lämnat sin anställning.

Övertalighet

Vid årets ingång fanns 123 personer från nedlagda skolor, program och enheter som saknade tillsvidareplacering vid utbildningsförvaltningen. 26,91 tjänster finansierades med centrala medel på personalenhetens konto. Arbetet med att finna lösningar har varit intensivt, bl.a. med hjälp av det nya kollektivavtalet om övertalighet vid arbetsbrist. Vid årets slut återstod 53 personer som saknade tillsvidareplacering, varav 10,78 finansieras centralt. Av de 53 är hälften sjukskrivna, har sjukersättning eller är tjänstlediga. Övriga arbetar och finansieras helt eller delvis med reguljära medel.

Under året har 2 personer preciserats som övertaliga enligt omställningsavtalets definition, se bilaga 2.

Chefsrekrytering/Chefsutveckling

Tre kompetensfondsprojekt har slutförts inom chefsprogrammets ram; Tid som resurs, Rektorsutbildning steg 2 samt Utveckling av det pedagogiska ledarskapet i Stockholms grundskolor och förskolor. Tid som resurs är en forskarstudie som syftar till att se hur gymnasierektorer använder den gemensamma tiden för skolutveckling och kompetensutveckling. I Rektorsutbildning steg 2 har två skolledare deltagit. Studierna har varit förlagda till del av arbetstid och leder till en master i Utbildningsledarskap.

Generations-/Kompetensväxling

I ett kompetensfondsprojekt har en modell prövats för hur äldre lärares kompetenser kan växlas över till yngre lärare. Yngre lärare inom gymnasieskolan har fått handledning av äldre lärare (60 år och äldre) avseende mentorskapet för elever, både avseende elevens

lärande utifrån individuella mål men också hantering av olika situationer i undervisningen och de sociala kontakterna med elever, föräldrar och kollegor.Handledaruppdraget har omfattat 5 procent av en heltidstjänstgöring per handledd kollega. I projektet har Farsta, Kista, Kärrtorp, Spånga, Södra Latin och Tensta deltagit med sammanlagt ca 20 äldre lärare och ca 45 yngre. Vanligtvis har varje handledare handlett 2 yngre lärare.

Verksamhetsförlagd utbildning, VFU

Stadens gymnasieskolor har under år 2006 tagit emot 446 lärarstuderande, vilket är en minskning med 25 studerande jämfört med år 2005.

Diskrimineringsärenden m.m.

Utbildningsförvaltningen anmäldes för etnisk diskriminering till diskrimineringsombudsmannen (DO) med anledning av tillsättningen av fem pedagogiska chefer vid Språkcentrum. Anmälan gjordes av en sökande som kallats till en första intervju men sedan inte gått vidare i rekryteringsprocessen. DO begärde in yttrande av förvaltningen men valde därefter att inte gå vidare med ärendet.

En lärare vid en skola har gjort en anmälan till Jämställdhetsombudsmannen (JämO) om könsdiskriminering vid lönesättning. Den kvinnliga läraren har jämfört sin lön med en manlig lärares vid samma skola. Förvaltningen har i sitt yttrande till JämO hävdade att det är skillnaderna i arbetsuppgifternas tyngd samt i prestationen som återspeglas i lönesättningen. JämO har, efter att ha tagit del av förvaltningens yttrande, kunnat konstatera att det inte föreligger omständigheter som ger anledning att anta att anmälaren blivit utsatt för könsdiskriminering i lagen mening. JämO har beslutat att avsluta ärendet.

Ärende i arbetsdomstolen

Utbildningsförvaltningen avskedade i november 2004 en lärare vid S:t Eriks gymnasium som slagit en elev. Läraren ogiltigförklarade avskedet och Lärarförbundet drev sedan ärendet vidare till Arbetsdomstolen. Arbetsdomstolen ansåg efter huvudförhandlingen att arbetsgivaren haft rätt att avskeda läraren.

5 Bygga bostäder och utveckla Stockholm

5.1 Stärkt näringsliv och arbetsmarknad

Romer på väg är ett projekt i samarbete mellan utbildningsförvaltningen, S:t Görans gymnasium, Kompetensfonden och Stadsmissionen som avslutats under 2006. Syftet var att ge långtidsarbetslösa romska kvinnor utbildning inom hantverksprogrammet med inriktning skrädderi. Utifrån utbildningen ska kvinnorna kunna komma ut på arbetsmarknaden eller starta någon form av socialt arbetskooperativ. Se vidare avsnitt 6 och 8.

5.2 Flyktingmottagande

När det gäller mottagandet och introduktionen av nyanlända flyktingar är samarbetet intensivt kring skolplacering och planering. Förvaltningen är representerad i det samarbetsnätverk som SLK byggt upp och deltar aktivt i den dialog som där förs.

I samband med den tillfälliga asyllagen och den ökade flyktinginströmningen har förvaltningen under året erbjudit nyanlända flyktingar ett s.k. sfi-komplement – kompletterande verksamhet med inriktning på kommunikation och arbetsliv. Detta har möjliggjort för stadsdelsförvaltningarna att erbjuda flyktingar som läser sfi ett heldagsprogram, vilket varit mycket uppskattat. Cirka 550 flyktingar deltog i verksamheten hos de utbildningsanordnare som har studieväg 2. Förvaltningen lade i slutet av året ner verksamheten pga. att det stora antalet flyktingar som tagits emot lett till köer till ordinarie sfi.

Tillsammans med några stadsdelsförvaltningar har förvaltningen dessutom skapat s.k. lokala lösningar för grupper som annars har svårt att komma till sfi. Det handlar bl.a. om sfi på öppna förskolor för föräldrar som inte har barnomsorgen ordnad.

6 Bryta segregationen och fördjupa demokratin

6.1 Stadsdelsförnyelsen

Satsningar på gymnasieskolor i ytterstaden har fortsatt under året.

Förvaltningen har samverkat med stadsdelarna på flera sätt. Under 2006 har samarbetet med Stockholm Matchning fortsatt. Syftet att maximalt utnyttja de gemensamma resurserna och erbjuda företagen bästa möjliga upplägg har resulterat i att två utbildningar har startats under året, en till löneadministratör och en till telefonist/receptionist.

En kurs i studieinformation har genomförts för ca 30 socialsekreterare och arbetskonsulenter. Utvecklingen av förberedande yrkesutbildningar har fortsatt under året och barnskötar-, chark-, butiksutbildningar har genomförts för arbetslösa personer som har försörjningsstöd. I samverkan med Kompetensfonden och Länsarbetsnämnden har kurser anordnats som kompetenshöjande utbildning för anställda i plusjobb. Ca 130 personer har erbjudits kurser inom områdena barnomsorg, data, yrkessvenska och livsmedelskunskap.

Utbildningsförvaltningen har även detta år medverkat i arbetsgrupper och i styrgrupp i Kulturförvaltningens kompetensfondsprojekt ”Lärmiljöer”. Projektet syftar till att ge vuxna tillgång till utbildning och utbildningsstöd i sin närmiljö.

Se även avsnitt 5, 10 och 11.

6.2 Satsning på mångfald - mot diskriminering

Under året har över 100 av förvaltningens chefer deltagit i seminarieriet ”Attityder, värderingar och beteenden i en mångkulturell värld - Att leda mångfald” med tre seminarier per deltagare.

Enheternas kontaktpersoner i jämställdhets- och mångfaldsnätverket har erbjudits deltagande i följande aktiviteter:

- Nätverksmöte på temat ”Att arbeta med jämställdhetsfrågor i vardagen - hinder och möjligheter”. där Maria Näsström (Thorildsplans gy) och Selina Eriksson (Globala gy) delade med sig av kunskaper och erfarenheter, besvarade frågor samt var diskussionsledare. Under mötet presenterades även ett verktyg för att skapa en genomarbetad och uppföljningsbar likabehandlingsplan för högstadiet och gymnasieskolan.

- Workshop om att göra jämställdhets- och mångfaldsplan med möjlighet till efterföljande individuell handledning.
- Seminariet "Mångfald och bemötande" med deltagande från nätverket och av rektorer under ledning av EQI.

En av förvaltningens fem genuspedagoger har under höstterminen med stöd av Kompetensfonden ägnat 20 % av sin tjänst till genuspedagogisk verksamhet utanför den egna enheten t.ex. genom medverkan i Länsstyrelsens projekt "Jämställt vägval" och genom handledning vid en av stadens grundskolor.

Uppföljningen av förvaltningens Jämställdhets- och mångfaldsplan för 2006 framgår i bilaga 11. Se också avsnitt 8.5, fullmäktiges uppdrag till utbildningsnämnden.

6.3 Handikapprådet, tillgänglighet m.m.

Utbildningsnämndens handikappråd består av 7 ledamöter som valdes för en period på två år 2005. Handikapprådet har under 2006 haft 10 sammanträden och har dessutom haft möjlighet att närvara vid stadens 8 seminarier om stadens handikappolitiska program. Rådet har under året tagit del av diskussioner om skollokalernas tillgänglighetsanpassning och vilken nivå som ska gälla vid åtgärder för enkelt avhjälpna hinder. Exempel på andra frågor som varit aktuella i handikapprådet är Österholmsskolans särskoleverksamhet, utvärdering av särskolans schablonsystem, inspektörernas arbete, fortbildning av skolledare samt tillgängligheten i enskilt driven förskola.

Arbetet med att eliminera enkelt avhjälpna hinder senast år 2010 i den egna verksamheten har påbörjats under 2006 med en utredning avseende tillgängligheten i de skolor utbildningsnämnden ansvarar för. En inventering av nämndens samtliga skolenheter exklusive enheter för särskilda elevgrupper har genomförts och redovisas i ett särskilt ärende under våren 2007 och kommer därefter att inarbetas i den reviderade lokalförsörjningsplanen.

7 Ta ansvar för ekonomin

Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Ta ansvar för ekonomin.

7.1 Årsresultat

DRIFTVERKSAMHET	VP 2006	UTFALL 2006	AVVIKELSE
Summa kostnader	-6 244,9	-6 244,5	0,4
Drift och underhåll	-6 224,7	-6 224,0	0,7
Kapitalkostnader	-20,2	-20,5	-0,3
Summa intäkter	1 836,1	1 880,4	44,3
NETTOUTFALL	-4 408,8	-4 364,0	44,8
Ingående resultatfond från 2005			13,7
Utgående resultatfond till 2007			-3,8
NETTOUTFALL EFTER RESULTATFOND			54,7

INVESTERINGSVERKSAMHET	VP 2006	UTFALL 2006	AVVIKELSE
Investeringsutgifter	-28,0	-27,6	-0,4

VP-budget 2006 utgör den ram fullmäktige har tilldelat utbildningsnämnden inklusive de budgetjusteringar som beslutats i samband med dels avstämning av verksamhetsplan 2006 och dels tertialrapporterna. Den senaste budgetjusteringen skedde i samband med tertialrapport 2 då bl.a. budgetjusteringar för prestationsförändringar tillfördes.

Verksamheten inom utbildningsnämndens ansvarsområde visar för 2006 ett överskott på 44,8 mnkr före resultatdispositioner. Överskottet beror huvudsakligen på minskade kostnader för fristående grundskolor och för grundskoleverksamhet i andra kommuner samt på minskade kostnader för gymnasial vuxenutbildning i extern regi. I tertialrapport 2 prognostiserades ett underskott på 0,4 mnkr före resultatdispositioner. Antal barn, elever och studerande återfinns i bilaga 4.

7.2 Kommentarer till balansräkningen

	2006	2005	Differens
Tillgångar	682,5	615,4	67,1
Anläggningstillgångar	63,0	53,2	9,8
Maskiner och inventarier	63,0	53,2	9,8
Omsättningstillgångar	619,5	562,2	57,3
Kundfordringar	95,1	47,1	48,0
Diverse kortfristiga fordringar	4,9	0,0	4,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	518,5	514,1	4,4
Kassa och bank	1,0	1,0	0,0
Skulder och eget kapital	-682,5	-615,4	-67,1
Eget kapital	-101,9	-57,1	-44,8
Kortfristiga skulder	-580,6	-558,3	-22,3
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-4,7	-3,5	-1,2
Leverantörsskulder	-504,0	-431,8	-72,2
Övriga kortfristiga skulder	-22,5	0,0	-22,5
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-49,4	-123,0	73,6

I bilaga 5 återfinns bl.a. resultat- och balansräkning för 2006. Väsentligt belopp för periodisering i bokslutet 2006 har satts till 50 000 kr eller högre, liksom vid tertialbokslut 1 och 2. Nedan kommenteras förändringarna i balansräkningen mellan år 2006 och 2005.

7.2.1 Tillgångar

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna uppgår till 63,0 mnkr, vilket är en ökning under året med 9,8 mnkr. Investeringsbudgeten har de senaste fem åren varierat mellan 15,0 och 28,0 mnkr. Under 2006 gjorde förvaltningen investeringar med 27,6 mnkr.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har ökat med 57,3 mnkr till 619,5 mnkr.

Kundfordringarna har ökat med 48,0 mnkr varav 2,6 mnkr är osäkra fordringar, alltså äldre än 30 dagar efter förfallodatum. Av de totala kundfordringarna avser 9,0 mnkr hyror, 43,5 mnkr interkommunal ersättning, 26,6 mnkr stadsinterna fordringar och 16,0 mnkr avser övriga fakturor. Av de osäkra fordringarna avser 1,3 mnkr interkommunal ersättning och 3,3 mnkr övriga kostnader.

Diverse kortfristiga fordringar har ökat med 4,9 mnkr och det avser fordringar gentemot staten. Dessa har tidigare år bokats som upplupna intäkter.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 4,4 mnkr. Förutbetalda kostnader uppgår till 467,2 mnkr och avser hyror för första kvartalet 2006 samt ersättningar till privata anordnare för första kvartalet 2006. Upplupna intäkter uppgår till 51,3 mnkr och där ersättning från kompetensfonden är 47,0 mnkr.

7.2.2 Skulder och eget kapital

Eget kapital har ökat med 44,8 mnkr. Förändringen av det egna kapitalet motsvarar årets resultat och avsättning till resultatfonden. Ett positivt resultat leder till att det egna kapitalet ökar.

Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder har ökat med 22,3 mnkr.

Leverantörsskulder har ökat med 72,2 mnkr. Av leverantörsskulderna på 504,0 mnkr avser 501,3 mnkr externa leverantörsskulder och 2,7 mnkr leverantörsskulder inom staden. Ökningen mellan åren hänförs till tidpunkten för bokföring av barnomsorgsavgift till privata anordnare för första kvartalet 2006 samt när hyrorna för första kvartalet 2006 sker.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 73,6 mnkr. Förutbetalda intäkter står för merparten av minskningen, 30,9 mnkr och är främst hänförlig till minskade statsbidrag för personalförstärkning förskola och grundskolan. Minskningen av övriga interimsskulder är 45,9 mnkr och avser kostnader som ännu inte hunnit komma in i bokföringen under december 2006. Att dessa skulder minskat beror i huvudsak på hur leverantörerna fakturerar förvaltningen. En skillnad som kan kommenteras är att förvaltningen har kommit igång med scanning. I scanningflödet går ca 80 procent av fakturorna. Scanning ger enheterna längre tid att hantera sina fakturor.

7.3 Faktisk kostnads- och intäktsutveckling

	Utfall 2006	Utfall 2005	Förändring
Personalkostnader	-1 614,2	-1 579,7	-34,5
Lokalkostnader	-494,3	-491,6	-2,7
Entreprenader o köp av verksamhet	-3 831,4	-3 604,0	-227,4
Övriga kostnader	-284,1	-246,3	-37,8
Kapitalkostnader	-20,5	-16,7	-3,8
Summa kostnader	-6 244,5	-5 938,3	-306,2
Lokalintäkter	62,0	64,2	-2,2
Statsbidrag m.m.	898,1	787,0	111,1
Försäljning av verksamhet	787,6	788,5	-0,9
Övriga intäkter	132,6	51,9	80,7
Summa intäkter	1 880,4	1 691,6	188,8
Totalt mnkr	-4 364,0	-4 246,7	-117,3

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

INVESTERINGSVERKSAMHET	Utfall 2006	Utfall 2006	Förändring
Investeringsutgifter	-28,0	-27,6	-0,4

Kostnadsutvecklingen uppgår till en ökning med 306,2 mnkr medan intäkterna ökat med 188,8 mnkr.

Ökningen av personalkostnaderna förklaras främst av löneökningar. Utfallet av årets löneöversyn uppgår till i genomsnitt 2,41 procent.

De ökade lokalkostnaderna beror på att utbildningsnämnden tog över ansvaret för utbetalning av bidrag till enskilt drivna förskolor och fritidshem med hög hyra från den 1 januari 2006.

Ökningen vad gäller entreprenader och köp av verksamhet har främst orsakats av prestationsökningar inom enskilt driven förskoleverksamhet och fristående grundskole- och gymnasieverksamhet. Andelen barn i förskolan har stigit med 5,8 procent, i grundskolan motsvarar elevökningen 3,8 procent och i gymnasiet 19,9 procent i jämförelse med 2005.

De övriga kostnaderna har ökat bl.a. till följd av att Kompetensfonden har finansierat fler projekt än förväntat.

Kapitalkostnaderna har ökat i takt med att skolornas investeringar har ökat.

Statsbidraget till personalförstärkningar i förskolan är högre 2006 än 2005. Under 2006 inflöt 189,6 mnkr, mot 101,8 mnkr året innan. Statsbidraget till personalförstärkningar i skola och fritidshem steg från 77,8 mnkr till 89,2 mnkr mellan åren, medan statsbidragen för maxtaxa och kvalitetssäkrande åtgärder steg från 372,8 mnkr till 374,8 mnkr. Intäkterna från det statliga stödet för utbildning av vuxna har däremot sjunkit från 151,0 mnkr till 147,1 mnkr, trots att förvaltningen för första gången beviljades statsbidrag för både grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Intäktsminskningen är en konsekvens av att antalet studerande inom gymnasial vuxenutbildning har sjunkit.

Ökningen av övriga intäkter har sin grund i bl.a. intäkter från Kompetensfonden som inte budgeterats.

7.4 Investeringar

För inventarier och utrustning budgeterades 28,0 mnkr. Vid årets slut hade 27,6 mnkr förbrukats. Nästan samtliga skolor tilldelades medel för inventarier och utrustning. Bland de skolor som tilldelats större belopp kan nämnas:

Spånga gymnasium	Datorer, inventarier och utrustning	5,6 mnkr
Tensta gymnasium	Datorer, inventarier och utrustning	5,1 mnkr
Brännkyrka gymnasium	Inventarier och utrustning	3,7 mnkr
Farsta gymnasium	Datorer, inventarier och utrustning	3,2 mnkr
Frans Schartaus handelsinstitut	Datorer, inventarier och utrustning	1,0 mnkr

7.5 Resultat per verksamhetsgren jämfört med budget

Nämndens verksamhet är uppdelad i sex verksamhetsgrenar, varav fem i grova drag överensstämmer med de skolformer som staden ansvarar för.

7.5.1 Förskola

Förskola	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-15,3	-13,7	1,7
Lokalkostnader	-44,1	-41,0	3,1
Entreprenader o köp av verksamhet	-1 550,4	-1 550,2	0,1
Övriga kostnader	-2,3	-3,0	-0,7
Summa kostnader	-1 612,1	-1 607,9	4,3
Lokalintäkter	36,8	36,7	-0,1
Statsbidrag m.m.	564,3	564,4	0,1
Försäljning av verksamhet	16,0	15,6	-0,4
Övriga intäkter	0,0	1,8	1,8
Summa intäkter	617,1	618,5	1,4
Totalt mnkr	-995,0	-989,4	5,7

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Verksamhetsgrenen omfattar kostnader för enskild förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg såväl i enskild regi som i andra kommuner. Detta innebär att också kostnader för barn i fh-klasser samt särskolebarn i skolbarnsomsorg och korttidstillsyn omfattas. Inom verksamhetsgrenens ram redovisas dessutom språkstöd, resurser för barn i behov av särskilt stöd samt socioekonomisk tilldelning. Därutöver redovisas kostnader och intäkter av andrahandsuthyrning av lokaler till enskilda förskolor.

Nämnden betalar ersättning till ca 650 enskilt drivna förskolor och till ca 70 enskilt drivna fritidshem. Dessa verksamheter tilldelas en differentierad peng, som är fastställd av KF. Intäkterna utgörs huvudsakligen av statsbidragen för maxtaxa och för kvalitetssäkrande åtgärder samt av statsbidraget för personalförstärkande åtgärder.

Resultat jämfört med VP-budget

Förskoleverksamheten som helhet visar ett överskott på 5,7 mnkr.

Överskottet är bl.a. orsakat av att ansökningarna från de enskilda enheterna när det gäller språkstöd och barn i behov av särskilt stöd inte har motsvarat tillgängliga resurser. Även hyreskompensationen till de enskilda enheterna visar ett överskott, medan fh-klassernas skolbarnsomsorg visar ett underskott. Utbetalningen av pengarna till de enskilt drivna

förskolorna överstiger däremot schablonutdelningen. Tilldelningen av schabloner är baserad på ett genomsnitt av två mättillfällen, men det faktiska antalet utbetalade schabloner avviker från detta genomsnitt. Språkcentrum har mött en minskad efterfrågan inom förskoleområdet.

Resultat jämfört med tertialrapport 2

Förskoleverksamhetens nettoutfall är 3,1 mnkr bättre än det nettoutfall som prognostiserades i tertialrapport 2. Det förbättrade utfallet förklaras främst av att de enskilda enheterna inte ansökt om medel för vare sig barn i behov av särskilt stöd eller för hyreskompensation i beräknad omfattning.

Språkcentrum prognostiserade ett underskott i tertialrapport 2, eftersom man då planerade en utökad bemanning som inte genomfördes.

Antal barn

Antalet barn inom enskilt driven förskola har ökat med 707 medan antalet barn i enskilt driven skolbarnsomsorg har minskat med 121 i jämförelse med KF-ramen. Antalet elever i skolbarnsomsorg inom särskolan i annan regi har samtidigt ökat med 4.

7.5.2 Grundskola

Grundskola	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-291,2	-290,2	1,0
Lokalkostnader	-36,2	-32,6	3,6
Entreprenader o köp av verksamhet	-1 057,7	-1 031,3	26,4
Övriga kostnader	-18,5	-19,4	-0,9
Kapitalkostnader	-0,3	-0,1	0,2
Summa kostnader	-1 403,9	-1 373,6	30,2
Lokalintäkter	16,3	15,7	-0,6
Statsbidrag m.m.	100,5	101,5	1,0
Försäljning av verksamhet	346,8	344,0	-2,8
Övriga intäkter	8,3	16,6	8,3
Summa intäkter	472,0	477,8	5,8
Totalt mnkr	-931,9	-895,9	36,1

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Under verksamhetsgrenen redovisas kostnader för stockholmselever i fristående och internationella grundskolor samt i andra kommuners grundskolor. Inom verksamhetsgrenens ram redovisas också kostnader för barn i behov av särskilt stöd samt tvåspråkiga elever. Här redovisas också kostnaderna för S:t Örjans skolor.

Kostnaderna avser främst ersättning till drygt 100 fristående grundskolor samt till andra kommuner. Grundskolorna får, i likhet med förskolorna, ersättning efter prestation. Resurser för barn i behov av särskilt stöd och tvåspråkiga elever är dock inte prestationsrelaterade.

Resultat jämfört med VP-budget

Grundskoleverksamheten visar ett totalt överskott på 36,1 mnkr. Överskottet beror främst på att de interkommunala kostnaderna blev lägre än budgeterat. De lägre kostnaderna förklaras av att stadens schablon överstiger den kostnad som många kommuner fakturerar

staden samtidigt som vissa kommuner inte alls tar betalt av staden. Kostnaderna för fristående grundskolor blev också lägre än beräknat bl.a. till följd av att ansökningarna efter medel för tvåspråkiga elever och för barn i behov av särskilt stöd inte motsvarar tillgängliga resurser. Även utbetalningen av peng till de fristående enheterna visar ett överskott. Detta överskott är en följd av att det faktiska antalet utbetalade schabloner har understigit tilldelningen av schabloner. Tilldelningen av schabloner är grundad på ett genomsnitt av två mättillfällen, men det faktiska antalet utbetalade schabloner avviker från detta genomsnitt.

S:t Örjans skolor visar ett underskott på 2,9 mnkr pga minskat elevantal.

Resultat jämfört med tertialrapport 2

Grundskoleverksamhetens nettoutfall är 32,0 mnkr bättre än det nettoutfall som prognostiserades i tertialrapport 2. Det förbättrade utfallet förklaras främst av att de schabloner som tilldelades förvaltningen i samband med beslutet om tertialrapport 2 har överstigit de faktiska utbetalningarna av schabloner både när det gäller grundskoleverksamhet i andra kommuner och fristående grundskolor, se ovan. S:t Örjans skolor redovisar en ökning av underskottet med 1,4 mnkr p.g.a. färre elever. Verksamheten är svår att prognostisera eftersom intäkterna försvinner i samma ögonblick som en elev slutar.

Antal elever

Antalet barn i fristående grundskoleverksamhet har stigit med 435 elever, medan antalet barn i andra kommuners grundskoleverksamhet har stigit med 192. S:t Örjans skolor har under 2006 minskat elevantalet med 36 till 329 elever jämfört med VP-budget.

7.5.3 Gymnasieskola

Gymnasieskola	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-918,1	-917,3	0,8
Lokalkostnader	-332,8	-354,2	-21,4
Entreprenader o köp av verksamhet	-860,7	-889,5	-28,8
Övriga kostnader	-201,1	-191,7	9,3
Kapitalkostnader	-17,7	-20,0	-2,3
Summa kostnader	-2 330,3	-2 372,7	-42,4
Lokalintäkter	6,2	7,3	1,2
Statsbidrag m.m.	40,4	51,7	11,3
Försäljning av verksamhet	325,3	328,1	2,8
Övriga intäkter	43,1	54,7	11,6
Summa intäkter	415,0	441,8	26,8
Totalt mnkr	-1 915,3	-1 930,9	-15,6

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Verksamhetsgrenen innefattar stadens hela gymnasieverksamhet på nationella program och IV-program såväl i egen regi, fristående och internationella skolor som i andra kommuner och landsting. Verksamhetsgrenen omfattar också stödjande verksamhet som skolhälsovård, språk-, psykolog- och skolstödsverksamhet.

Verksamheten finansieras via prestationsrelaterade schabloner, anslag, intäkter från interkommunal verksamhet och statliga bidrag. Tilldelningen grundas på genomsnittet av mätningar av elevantal i februari och september varje år såsom de redovisas i tertialrapport 2. Schablonen uppgår 2006 till 73 546 kr per elev och år.

Resultat jämfört med VP-budget

De främsta orsakerna till underskottet är att gymnasieskolorna använder ingående resultatfond från 2005, ombyggnadskostnader, s.k. förgävesprojektering och driftkostnader i samband med ombyggnad. Hyror för gymnasieskolor har också blivit dyrare än planerat.

Ungdomsmottagningen visar ett överskott på personalkostnader och ett underskott på intäkter beroende på minskat antal patientbesök. Skolhälstan redovisar också ett överskott bl.a. beroende på viss sjukfrånvaro och vakanser. Språkcentrums nettoöverskott har sin grund i ökat antal elever i språkundervisningen.

Resultat jämfört med tertialrapport 2

Utbetalda statsbidrag och intäkter från kompetensfonden har ökat jämfört med prognosen i tertialrapport 2. Kompetensfonden beviljade ett antal nya projekt sent under året vilket ökat både kostnader och intäkter. Resultatenheternas utfall stämmer väl med tertialrapporten men variationerna mellan enheterna är stor. Kostnaden för lokaler och ombyggnader blev avsevärt högre än vad som förutspåddes.

Språkcentrum prognostiserade ett litet underskott i tertialrapport 2 när det gäller försäljning av språkundervisning medan Ungdomsmottagningen prognostiserade ungefär samma resultat i tertialrapport 2.

Antal elever

I jämförelse med ursprunglig KF-ram på 24 430 elever blev det totala antalet stockholms-elever i gymnasial utbildning 24 534 vilket är en ökning med 104 elever. Antalet stockholms-elever i egen regi minskade med 547 medan antalet stockholmselever i fristående skolor och i andra kommuner/landsting ökade med 582 respektive 69.

7.5.4 Utbildning för vuxna

Utbildning för vuxna	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-206,4	-213,7	-7,4
Lokalkostnader	-42,6	-37,0	5,5
Entreprenader o köp av verksamhet	-231,6	-231,1	0,6
Övriga kostnader	-29,1	-24,0	5,1
Kapitalkostnader	-1,8	-0,4	1,4
Summa kostnader	-511,5	-506,2	5,3
Lokaltäkter	0,1	1,3	1,3
Statsbidrag m.m.	191,7	171,8	-19,9
Försäljning av verksamhet	17,3	29,9	12,6
Övriga intäkter	31,7	42,4	10,7
Summa intäkter	240,7	245,4	4,7
Totalt mnkr	-270,8	-260,8	10,0

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Till verksamhetsgrenen hör flera mindre skolformer; grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning, kvalificerad yrkesutbildning, sfi och sårvox. Verksamheten bedrivs både i egen regi, av upphandlade anordnare och i andra kommuner.

Komvux finansieras både via anslag och via statsbidrag. Sfi och påbyggnadsutbildning finansieras däremot via schabloner, medan kvalificerad yrkesutbildning finansieras via statliga bidrag. Schablonersättningen per sfi-studerande uppgår till 23 468 kr.

Resultat jämfört med VP-budget

Utbildning för vuxna visar ett sammanlagt överskott på 10,0 mnkr. Överskottet är främst orsakat av att antalet studerande inom gymnasial vuxenutbildning har sjunkit under höstterminen. Färre studerande än förväntat har sökt sig till såväl egen som extern regi. Det förbättrade läget på arbetsmarknaden utgör den främsta orsaken till detta. Eftersom färre personer har valt att studera inom gymnasial vuxenutbildning räknar förvaltningen med att betala tillbaka 19,0 mnkr av statsbidraget under 2007. Intäkterna från försäljning av verksamhet och övriga intäkter har däremot ökat. Dessa intäktsökningar beror på att fler personer från andra kommuner har studerat i Stockholm samt på att fler utbildningar har finansierats av Kompetensfonden än beräknat.

Ombudgetering till 2007

Utbildningsnämnden tilldelades 4,5 mnkr i kommunstyrelsens beslut den 14 juni 2006. Pengarna är avsedda till det ökade flyktingmottagandet som blev följden av regeringens ändrade asylregler. Av beslutet framgick att pengarna var avsedda att användas både 2006 och 2007. Förvaltningen föreslår att 2,0 mnkr ombudgeteras till 2007.

Resultat jämfört med tertialrapport 2

Nettoresultatet är 22,0 mnkr bättre än prognostiserat i tertialrapport 2. Den främsta orsaken till att utfallet har förbättrats i jämförelse med prognosen i tertialrapport 2 är att antalet studerande inom gymnasial vuxenutbildning har minskat under hösten. Minskningen gäller huvudsakligen den upphandlade verksamheten. Skolorna inom egen regi har förbättrat sitt resultat jämfört med prognosen i tertialrapport 2 framförallt beroende på högre intäkter från försäljning och intäkter från kompetensfonden inom egen regi. En del av upphämtningen kan tillskrivas de nya uppföljningsrutiner som infördes efter de stora underskotten 2005.

Antal studerande

Antalet helårsstuderande i vuxenutbildning har uppgått till 8 166, varav 1 647 i grundläggande och 6 519 i gymnasial vuxenutbildning. Antalet sfī-studerande på heltid har under året uppgått till ca 6 150. Särvox bedrivs enbart i egen regi. I särvox-utbildning fanns 268 studerande och i kvalificerad yrkesutbildning 362 studerande.

7.5.5 Särskola

Särskola	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-75,1	-74,2	0,9
Lokalkostnader	-11,6	-11,7	-0,1
Entreprenader o köp av verksamhet	-119,8	-120,6	-0,8
Övriga kostnader	-9,1	-9,4	-0,3
Kapitalkostnader	-0,4	-0,0	0,4
Summa kostnader	-216,0	-215,9	0,1
Lokalintäkter	0,0	0,1	0,1
Statsbidrag m.m.	2,5	1,5	-1,1
Försäljning av verksamhet	50,7	57,2	6,4
Övriga intäkter	4,1	1,0	-3,1
Summa intäkter	57,3	59,7	2,3
Totalt mnkr	-158,7	-156,3	2,4

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Till verksamhetsgrenen hör obligatorisk särskola i fristående och interkommunal verksamhet samt gymnasiesärskola. Särskolan finansieras via prestationsrelaterade schabloner. Därutöver säljs platser till andra kommuner. Nämndens ekonomiska ansvar för obligatorisk särskola under 2006 omfattade ersättning till fristående anordnare och andra kommuner. Stadsdelarna erhåller schabloner direkt från kommunfullmäktige.

Resultat jämfört med VP-budget

Särskolans undervisning redovisar ett nettoöverskott. Gymnasial särskola och korttidstillsyn redovisar överskott medan obligatoriska särskolan redovisar ett underskott. Överskottet förklaras i huvudsak av lägre kostnader för stockholmare i extern frivillig särskola och ökade intäkter för elever från stadsdelarna i korttidstillsynen. Underskottet förklaras av ökade kostnader för elever i andra kommuners obligatoriska särskola.

Skolhälsan driver projektet ”Friskare, smartare, gladare” som löper under fyra år. Under 2006 har man genomfört färre aktiviteter än budgeterat vilket innebär minskade kostnader och intäkter på 1,4 mnkr.

Resultat jämfört med tertialrapport 2

Särskoleverksamhetens nettoresultat för undervisningen är 2,5 mnkr sämre än det som prognostiserade i tertialrapport 2. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för elever i andra kommuners obligatoriska särskola.

Antal barn och elever

Jämfört med KF 2006 har antalet elever i den obligatoriska särskolan ökat med 11. Samtidigt har antalet elever i gymnasial särskola i minskat med 4.

7.5.6 Nämnd och övergripande verksamhet

Nämnd och övergripande verksamhet	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-109,1	-105,0	4,1
Lokalkostnader	-17,3	-17,8	-0,4
Entreprenader o köp av verksamhet	-9,1	-8,8	0,4
Övriga kostnader	-35,5	-36,5	-1,1
Kapitalkostnader	-0,0	-0,0	0,0
Summa kostnader	-171,1	-168,1	3,0
Lokalintäkter	1,0	0,8	-0,1
Statsbidrag m.m.	18,0	7,3	-10,6
Försäljning av verksamhet	10,3	13,0	2,7
Övriga intäkter	4,8	16,1	11,4
Summa intäkter	34,0	37,3	3,3
Totalt mnkr	-137,1	-130,8	6,3

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Verksamhetsgrenen avser den övergripande verksamhet som bedrivs vid den centrala förvaltningen. Exempel på funktioner som återfinns inom detta område är nämndkansli, registratur, arkiv, ekonomi- och personalfunktioner, IT, och lokaladministration. Vidare ingår kostnader för media, bibliotek, återvandring, övertalighet m.m. samt kostnader för den centrala förvaltningens lokaler.

Den s.k. over-headen avser kostnader för nämnd, övergripande administration och lokal-kostnader för centrala funktioner m.m. och uppgår till 1,9 procent av bruttoomslutningen.

Resultat jämfört med VP-budget

Överskottet för nämnd och övergripande administration är bl.a. ett resultat av att förvaltningens personalkostnader har minskat som en effekt av vakanshållning, viss sjukfrånvaro m.m. samt att övertalighetskostnaderna sjunkit. Överskottet på intäktsidan har uppkommit främst till följd av ökade intäkter från Kompetensfonden. Avvikelsen under statsbidrag beror på att några av Kompetensfondens projekt felaktigt budgeterats här medan intäkterna bokförts under övriga intäkter.

Resultat jämfört med tertialrapport 2

I tertialrapport 2 prognostiserades ett underskott på 0,2 mnkr. Resultatförbättringen beror främst på minskade övertalighetskostnader och personalkostnader beroende på vakanshållning och sjukfrånvaro samt ökade intäkter för försäljning.

Omprioritering och omstrukturering

Förvaltningen har genom central finansiering erbjudit avtalspensioner respektive avgångsersättningar för att minimera uppsägningar av yngre personal. Erbjudandet har dels gällt personal från tidigare nedlagda skolor och program, dels lärare från olika skolor. Till avgångsersättningar har 6,4 mnkr förbrukats under året. Till särskild ålderspension har förbrukats 1,2 mnkr. Inga uppsägningslöner har utgått under året.

7.6 Resultat per driftform jämfört med budget

Kärnverksamhet

Kärnverksamhet	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-1 247,0	-1 255,1	-8,2
Lokalkostnader	-416,7	-421,2	-4,5
Entreprenader o köp av verksamhet	-107,3	-150,8	-43,5
Övriga kostnader	-213,8	-200,7	13,2
Kapitalkostnader	-20,3	-20,5	-0,2
Summa kostnader	-2 005,1	-2 048,3	-43,2
Lokalintäkter	22,5	24,5	1,9
Statsbidrag m.m.	155,9	140,7	-15,2
Försäljning av verksamhet	169,6	185,2	15,6
Övriga intäkter	63,7	79,9	16,2
Summa intäkter	411,7	430,3	18,5
Summa mnkr	-1 593,4	-1 618,0	-24,6

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Med kärnverksamhet avses uppgifter som ingår i nämndens uppdrag enligt reglemente, KF-ram, läroplaner eller skolplan. Med kärnverksamhet menas således de arbetsuppgifter som bedrivs eller skulle ha bedrivits i egen regi om de inte varit upphandlade, alltså den verksamhet som möter eleven eller den studerande. Exempel på kärnverksamhet är gymnasieskolor, vuxenutbildningsenheter och sfi-enheter. Avvikelsen mot budget beror bl.a. på att resultatenheterna använder sitt överskott från 2005.

Stadsövergripande verksamhet

Stadsövergripande	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-55,9	-54,5	1,4
Lokalkostnader	-47,7	-44,6	3,1
Entreprenader o köp av verksamhet	-3 696,1	-3 644,3	51,8
Övriga kostnader	-23,2	-18,4	4,9
Summa kostnader	-3 822,9	-3 761,8	61,2
Lokalintäkter	36,8	36,7	-0,1
Statsbidrag m.m.	742,2	748,9	6,7
Försäljning av verksamhet	419,0	429,1	10,1
Övriga intäkter	16,8	18,1	1,3
Summa intäkter	1 214,8	1 232,9	18,0
Summa mnkr	-2 608,1	-2 528,9	79,2

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Stadsövergripande verksamhet är de arbetsuppgifter som avser beredning av ärenden till KS/KF eller som bedrivs på uppdrag av KS/KF. Exempel på stadsövergripande funktioner är inspektion, skolförhållanden samt utbetalning av ersättning till fristående skolor och andra kommuner. Att stadsövergripande verksamhet visar ett överskott beror främst på lägre kostnader både för fristående grundskolor och för grundskoleverksamhet i andra kommuner samt på lägre kostnader för upphandlad gymnasial vuxenutbildning.

Stödverksamhet

Stödverksamhet	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-312,3	-304,6	7,8
Lokalkostnader	-20,2	-28,5	-8,3
Entreprenader o köp av verksamhet	-25,9	-36,3	-10,4
Övriga kostnader	-58,5	-65,1	-6,6
Summa kostnader	-416,9	-434,4	-17,6
Lokalintäkter	1,0	0,8	-0,1
Statsbidrag m.m.	19,3	8,5	-10,8
Försäljning av verksamhet	177,8	173,4	-4,4
Övriga intäkter	11,5	34,6	23,1
Summa intäkter	209,6	217,3	7,8
Summa mnkr	-207,3	-217,1	-9,8

Exklusive resultatdispositioner och förvaltningsinterna affärer, inklusive omslutningsförändring

Verksamhet som leder, stödjer och följer upp nämndens kärnverksamheter eller som på beställning tillhandahåller tjänster betecknas stödverksamhet. Som exempel kan nämnas Språkcentrum, media- och biblioteksverksamhet, skolhälso, skolstöd, psykologienheten och självklart registratur, arkiv, ekonomi- och personalfunktioner m.m. Överskottet är bl.a. en effekt av lägre kostnader för personal, lägre flyttkostnader samt högre intäkter från kompetensfonden.

7.7 Resultatenheter

Resultat 2006

Resultatenheternas resultat jämfört med VP-budget 2006

Resultatenheterna visar tillsammans ett underskott på 15,0 mnkr 2006 vilket innebär att man använt hela den ingående resultatfonden från 2005 på 13,7 mnkr samt lånat av 2007 års medel. I bilaga 1b återfinns beskrivningar kring resultatet för varje enskild resultatenhet

Under 2007 kommer förvaltningen att särskilt följa utvecklingen på de skolor som redovisar underskott i bokslutet. I samband med månadsuppföljning och vid tertialrapporter kommer en avstämning att ske vad gäller åtgärder, elevtalsutveckling och resultatutveckling. De skolor som avses är:

- Brännkyrka gymnasium
- Globala gymnasiet
- Riddarfjärdens gy./Kgl. svenska balettskolan
- Farsta gymnasium
- Kärrtorps gymnasium
- Stockholms gymnasium för scenkonst

Resultatenheternas resultat jämfört med prognos i tertialrapport 2

Liksom tidigare år finns en misstämning mellan skolornas tertialprognoser och faktiskt årsresultat. Bedömningarna i prognoserna är oftast onödigt försiktiga, både vad gäller kostnader och intäkter. I tertialrapport två prognostiserade resultatenheterna ett underskott på 16,9 mnkr vilket stämmer ganska väl med årsutfallet. Flertalet enheter redovisar ett bättre resultat jämfört med prognosen i tertialrapport två.

Farsta gymnasium har dock försämrat sitt resultat kraftigt jämfört med tertialrapport 2. Från ett underskott på 1,2 till ett underskott på 8,0 mnkr. En orsak till det försämrade resultatet är felaktiga beräkningar i den utvecklingsplan som skolan nu genomför. Utvecklingsplanen som finansieras med medel från kompetensfonden innebär bl.a. att skolan minskar klasstorleken från 32 elever till 20 elever per klass. Skolan förbisåg i sina kalkyler att minskade klasstorlekar ger kostnadsökningar varje år vartefter elever flyttas upp en årskurs och räknade endast med ökade kostnader för årskurs ett.

Skolan beviljades drygt 10 mnkr av Kompetensfonden för sin utvecklingsplan men den faktiska kostnaden blev närmare 20 mnkr. För en mer utförlig förklaring hänvisas till bilaga 1b.

Stockholms gymnasium för scenkonst redovisar ett underskott på 1,4 mnkr för 2006. Den främsta orsaken är att skolan har ett ofördelaktigt avtal med Stockholms stadsteater. Stadsteatern svarar för undervisningen i skolans karaktärsämnen.

S:t Örjans skolor redovisar en ökning av underskottet med ytterligare 1,4 mnkr orsakat av låg elevtillströmning. Verksamheten är svår att prognostisera eftersom intäkterna upphör i samma ögonblick som en elev slutar.

7.8 Anslagenheter

Anslagenheterna redovisar ett sammantaget överskott på 1,9 mnkr, se bilaga 3, vilket är en avsevärd förbättring jämfört med 2005 då underskottet uppgick till sammanlagt

24,5 mnkr. I tertialrapport 2 visade prognosen ett underskott på 4,1 mnkr. Hela förbättringen tillskrivs det omfattande besparingsarbete som komvuxenheterna genomförde under året, framförallt inom Åsö vuxengymnasium. Skolan redovisade 2005 ett underskott på 14,8 mnkr vilket har minskat till 1,2 mnkr 2006.

En annan anslagsenhet som redovisar underskott är Skärholmens gymnasium, -3,0 mnkr. Skolan upphörde vid halvårsskiftet. För Särvox redovisas ett underskott på -0,5 mnkr beroende på ofördelaktiga avtal vid mottagande av elever från andra kommuner. Dessa avtal är under omförhandling till 2007.

Under 2007 kommer förvaltningen även att särskilt följa utvecklingen på S:t Örjans skolor som blir anslagsenhet fr.o.m. 2007. I samband med månadsuppföljning och vid tertialrapporter kommer en avstämning att ske vad gäller åtgärder, elevantalsutveckling och resultatutveckling.

7.9 Resultat per avdelning jämfört med budget

Förvaltningsavdelningen

Förvaltningsavdelningen	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-75,3	-75,3	-0,0
Lokalkostnader	-75,5	-59,8	15,7
Entreprenader o köp av verksamhet	-3 700,9	-3 643,3	57,6
Övriga kostnader	-24,3	-16,5	7,8
Förvaltningsinterna kostnader	-25,8	-26,5	-0,7
Summa kostnader	-3 901,9	-3 821,5	80,3
Lokalintäkter	37,8	37,4	-0,3
Statsbidrag m.m.	830,7	817,3	-13,4
Försäljning av verksamhet	419,0	428,4	9,4
Övriga intäkter	18,3	21,1	2,8
Förvaltningsinterna intäkter	7,5	7,7	0,1
Summa intäkter	1 313,3	1 311,9	-1,4
Totalt mnkr	-2 588,6	-2 509,6	79,0

Exklusive resultatdispositioner, inklusive omslutningsförändring

Inom förvaltningsavdelningen sker beredning av ärenden till KS/KF eller på uppdrag av KS, KF och utbildningsnämnden. Förutom dessa stadsövergripande uppgifter rymmer avdelningen också nämndkansli, arkiv och registratur m.m. Den kostnadsminskning som gäller lokaler och övriga kostnader beror huvudsakligen på att vuxenheterna i egen regi har fått färre studerande än beräknat. Detta resulterar i att mindre pengar än förväntat har förts över från förvaltningsavdelningen till utbildningsavdelningen.

Kostnaderna för entreprenader och köp av verksamhet minskar däremot till följd av lägre kostnader för fristående grundskolor och för grundskolor i andra kommuner. Intäktsminskningen förklaras främst av att delar av det statliga stödet för utbildning av vuxna inom gymnasial vuxenutbildning kommer att betalas tillbaka under 2007. Detta är en följd av att antalet studerande inom gymnasial vuxenutbildning har minskat. Intäkterna från försäljning av verksamhet har däremot stigit p.g.a. att fler personer från andra kommuner har studerat inom grundläggande och gymnasial vuxenutbildning samt inom sfi.

Utbildningsavdelningen

Utbildningsavdelningen	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-1 213,4	-1 220,0	-6,7
Lokalkostnader	-388,3	-414,9	-26,6
Entreprenader o köp av verksamhet	-115,3	-175,2	-59,9
Övriga kostnader	-245,9	-244,1	1,8
Förvaltningsinterna kostnader	-21,0	-39,6	-18,7
Kapitalkostnader	-20,3	-20,5	-0,2
Summa kostnader	-2 004,1	-2 114,3	-110,2
Lokalintäkter	22,5	24,5	1,9
Statsbidrag m.m.	66,9	72,4	5,5
Försäljning av verksamhet	23,6	43,6	20,0
Övriga intäkter	67,2	97,5	30,2
Förvaltningsinterna intäkter	3,6	21,5	17,9
Summa intäkter	183,9	259,5	75,6
Totalt mnkr	-1 820,2	-1 854,8	-34,6

Exklusive resultatdispositioner, inklusive omslutningsförändring

Vid utbildningsavdelningen bedrivs merparten av verksamheten i egen regi, d.v.s. kärnverksamhet på gymnasieskolor och vuxenenheter samt IT-, ekonomi- och personalfunktioner mm. Avvikelsen inom avdelningen förklaras dels av att resultatenheter använder större delen av det överskott från 2005 och dels av kostnader för ombyggnad, drift och flytt i samband med ombyggnad samt s.k. förgävesprojektering av skollokaler.

Uppdragsavdelningen

Uppdragsavdelningen	VP-budget	Utfall	Avvikelse
Personalkostnader	-326,6	-318,8	7,8
Lokalkostnader	-20,7	-19,7	1,1
Entreprenader o köp av verksamhet	-13,1	-12,9	0,2
Övriga kostnader	-25,2	-23,4	1,8
Förvaltningsinterna kostnader	-9,8	-11,7	-1,9
Summa kostnader	-395,5	-386,5	9,0
Lokalintäkter	0,0	0,1	0,1
Statsbidrag m.m.	19,9	8,5	-11,4
Försäljning av verksamhet	323,8	315,6	-8,2
Övriga intäkter	6,4	14,0	7,6
Förvaltningsinterna intäkter	45,4	48,7	3,3
Summa intäkter	395,5	386,9	-8,5
Totalt mnkr	0,0	0,4	0,4

Exklusive resultatdispositioner, inklusive omslutningsförändring

Uppdragsavdelningen erbjuder tjänster inom områdena bibliotek, IT, media, modersmål, psykologi, skolhälsovård, specialpedagogik, språkstöd, socialt arbete och undervisning i särskilda undervisningsgrupper. Avdelningen är helt intäktsfinansierad. Närmare 90 procent av uppdragen är externa, resterande utgörs av uppdrag inom förvaltningen. Redovisad avvikelse hänförs till såväl minskade kostnader som minskade intäkter inom nästan samtliga verksamheter. De stora avvikelserna gällande personalkostnader och försäljning av verksamhet beror på minskad verksamhet inom S:t Örjans skolor. Uppdragsavdelningens ledning och Skolhälstan har haft vakanser och sjukfrånvaro. Inom Mediateket och Språkcentrum har man delvis anpassat kostnaderna till den minskade verksamheten. Avvikelsen under statsbidrag beror på att vissa kompetensfondsprojekt budgeterats här, medan intäkterna bokförts under övriga intäkter.

7.10 Internkontroll

Utbildningsnämnden beslutade i samband med verksamhetsplanen för 2006 om en internkontrollplan med riskanalys inklusive arbetsplan för internkontroll. I bilaga 8 återfinns en beskrivning av 2006 års internkontroll.

7.11 Nyckeltal

Stadsledningskontoret har genomfört en översyn av stadens nyckeltal. De nya nyckeltalen redovisades första gången i verksamhetsberättelsen 2005. Samtliga nämnder ska i verksamhetsberättelse 2006 redovisa nyckeltalen samt jämföra dem med 2005 års nyckeltal. Differenserna mellan åren för vissa verksamhetsgrenar beror till en del på skilda ställningstaganden i samband med bearbetningen av de bokförda värdena. De redovisade nyckeltalen återfinns i bilaga 6.

7.12 Lokalförsörjningsplan

Förskola och skolbarnomsorg

Ett sjuttioalot lokaler för förskola och skolbarnomsorg upplåts till enskilt driven verksamhet. Lokalerna omfattar totalt ca 26 000 kvm. Avsikten är att förstahandskontrakt ska tecknas direkt med den enskilda anordnaren och fastighetsägare. Verksamheten nollbudgeteras och i tertialrapport 1 ansöker nämnden om bidrag för finansiering av underskott. För 2006 ansökte och beviljades nämnden 1,3 mnkr. Underskott redovisas i bilaga 9.

Grundskola

Förvaltningens grundskolelokaler utgörs i huvudsak av lokaler för S:t Örjan. Därutöver upplåter förvaltningen lokaler på Åsö gymnasium och Spånga gymnasium för grundskoleverksamhet. Under 2006 överfördes särskolans lokaler vid f.d. Österholmskolan till utbildningsnämnden.

Gymnasieskola

Förvaltningen avslutade under 2006 utredningar om möjligheten att samlokalisera dansutbildningen i danshögskolans f.d. lokaler, nytt fordonstekniskt centrum i Skärholmen/Kungens kurva och ny lokalisering för Globala gymnasiet. Inhyrings- och/eller investeringsmedgivande har erhållits för Stockholms Transport- och fordonsgymnasium och Globala gymnasiet. Nämnden har i uppdrag av kommunstyrelsens ekonomiutskott att arbeta vidare för att samlokalisera dansutbildningen.

I relation till nämndens lokalförsörjningsplan för år 2006 noteras att förhyrningen av S:t Jacobi gymnasium inte har avvecklats, då en avveckling skulle resultera i att lokalerna skulle stå oanvända. Under hösten 2006 har lokalerna använts för evakuering av Bromma gymnasium. Vidare har förslag till inriktningsbeslut för ombyggnation av Lindeparken (gymnasiesärskola) ännu inte förelagts nämnden. Utredningen avslutades under senhösten 2006 och ärendet föreläggs nämnden under våren 2007. ESS-gymnasiet har utökat med ytterligare en förhyrning i och med att en av enhetens adresser övergått till särvux.

Översynen av lokalfördelningen mellan grundskole- och gymnasieverksamheten vid Spånga gymnasium har inte avslutats och arbetet har avstannat med anledning av kommande överföring av ansvaret för grundskolan till utbildningsnämnden.

Vuxenutbildning och sfi

Särvux har samlokaliseras till en gemensam adress och de två tidigare lokalerna har avvecklats. En översyn av lokal fördelningen mellan Åsö vuxenutbildning och grundskola genomförts. Inga övriga förändringar har skett inom verksamhetens egna lokaler.

Administrativa lokaler

Förvaltningens administrativa lokaler inrymmer kontorsarbetsplatser och uppdragsavdelningens enheter exklusive S:t Örjan. Förvaltningen arbetar för att effektivisera användningen av de administrativa lokalerna och samla funktioner på Hantverkargatan 2F och ett fåtal övriga adresser. Under året har lokalerna på Hantverkargatan 11A avvecklats och verksamheterna flyttade till friställda ytor på Trekantsvägen 3 i Liljeholmen. Uppdragsavdelningens samtliga enheter exklusive S:t Örjan och Språkcentrums lokala enheter finns därmed i gemensamma lokaler.

Språkcentrum ska driva verksamheten i fyra geografiska samverkansområden. De fyra grupperna finns sedan december 2006 i Språkcentrums tidigare lokaler på Blekingegatan (Åsö vuxengymnasium), Gustavslundsvägen 170 och Arenavägen 60 (Stockholms Hotell- och Restaurangskola).

Måltidsutredningen

Referensgruppen för skollokaler har med medel från Kompetensfonden genomfört ett projekt kring skolans måltidshantering. Projektet visar på möjligheter för ett bättre nyttjande av kök och matsalar, samt hur en samordning kan bidra till högre kvalitet och bättre kostnadskontroll. Stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta, Katarina-Sofia, Farsta och Skarpnäck har ingått i projektet. Projektet förvaltas av utbildningsförvaltningen och föreläggas utbildningsnämnden under våren 2007.

7.13 Verksamhetsstödjande system

Under hösten 2004 initierades ett projekt som under 2005 och 2006 skulle ta fram en lösning på en integration mellan BoSko och ekonomisystemet. Projektets syfte har varit att planera och genomföra systemtest samt integrationsverifiering av integrationen BoSko – AGRESSO avseende rutinen utbetalningar av ersättning till enskilda anordnare av barnomsorg inom Stockholms stad. Rutinen testas kring årsskiftet 2006/07 och produktionssättning planeras till utbetalningar gällande andra kvartalet 2007.

7.14 Asylsökande barn och ungdomar

Nämnden har under året erhållit ersättning med 0,5 mnkr för asylsökande grundskoleelever. I verksamhetsplanen beräknades ersättningen uppgå till 1,0 mnkr. När det gäller asylsökande gymnasieelever budgeterades 3,5 mnkr. Utfallet uppgår till 8,8 mnkr varav 5,3 mnkr avser statsbidrag för 2005.

7.15 Kompetensfonden

Utbildningsförvaltningen har under 2006 erhållit sammanlagt 92,2 mnkr från kompetensfonden för drygt 70 olika utvecklingsprojekt, se bilaga 7. Förutom detta har nämnden på kompetensfondens uppdrag vidareutbildat ett stort antal av stadens personal inom äldreomsorgen.

8 Övriga redovisningar

8.1 Brukarundersökningar

Under våren 2006 genomfördes brukarundersökningar inom den obligatoriska särskolan och sfi, både inom stadens egna och inom fristående eller upphandlade verksamheter. Undersökningen inom särskolan riktades till föräldrarna till de drygt 800 elever som var inskrivna i den obligatoriska särskolan, 70 % av föräldrarna besvarade enkäten. Resultatet visade att helhetsomdömena om särskolan är övervägande positiva, 80-85 procent av föräldrarna uppgav att deras barn trivs och att de på det hela taget är nöjda med sitt barns skola. Undersökningen inom sfi riktades till ca 2 200 studerande på studieväg två eller tre. Svarefrekvensen uppgick till 55 %. Resultatet visade att ca 80 procent av de studerande som besvarade enkäten är ganska eller mycket nöjda med sina studier på sfi samt med information och personal på vuxenheten.

8.2 IT- och kommunikationsutveckling

Under 2006 har digitalisering av mediedistributionen till skolorna förberetts. Det rör utbildningsprogram, både radio och TV, som hittills distribuerats som VHS, CD eller DVD, som nu kan överföras direkt till dator och projiceras på skärm eller duk. Det har skapats en ny, webbaserad plattform och hädanefter kommer en avsevärd del av alla nya och efterfrågade program att göras tillgängliga för alla skolor över Internet. Följden blir korta distributionstider - nära noll - och därmed en flexiblare undervisning med ett rikare medieinnehåll.

Ett system för beställning av modersmålsundervisning och studiehandledning för grundskolans elever har tagits fram i BoSko. Syftet är att förenkla och säkerställa skolornas beställningar samt att minska pappershanteringen. Lärarnas schema och elevlistor kommer också att finnas tillgängliga där. Detta säkerställer det ekonomiska underlaget för såväl grundskolan som Språkcentrum.

Elevskrivbordet är ett personligt fjärrskrivbord för elever i behov av särskilt stöd. Elever i stadens gymnasieskolor kan nå sina individuellt utprovade kompensatoriska programvaror via Internet. Eleven loggar in med samma användarnamn och lösenord som används i skolan. Även kringutrustning kan användas såsom diktafon, skanner, digitalkamera etc. Eleven når också sin hemkatalog och sin e-post. Lösningen är kostnadseffektiv genom centrala inköp av licenser och central teknisk service och support på servern. Stödet finns alltid åtkomligt för eleven. Elevskrivbordet ökar möjligheterna för elevernas inkludering och bidrar som stödjande verktyg till en utveckling av elevernas lärande.

Vuxenutbildning Stockholm har under året bedrivit projektet E-tjänst för kursansökan med beviljade medel från Kompetensfonden. Projektets mål har varit att skapa en plattform mellan webbkatalogen (publika söktjänsten) och stadens intagningsystem för handläggning av ansökan med hjälp av interna och externa databaser, där hög grad av automatiserade inslag eftersträvas. Målet har också varit att utveckla webbkatalogen så att ansökan i princip blir helt elektronisk och interaktiv mot den sökande. Syftet har varit dels att effektivisera intagningsarbetet så att tid kan frigöras för kvalificerad medborgarkontakt

och dels att öka användbarheten av e-tjänsten för sökande. Den nya plattformen för intagning och den utvecklade webbkatalogen kommer att tas i bruk under våren 2007.

8.3 Personuppgiftslagen

Nämnden har utsett personuppgiftsombud som har i uppgift att självständigt se till att personuppgifter behandlas på ett korrekt och lagligt sätt. Ombudens årsrapport kommer att föreläggas i nämnden i separat ärende under våren.

8.4 Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden

Uppdrag i budget 2006

Genomföra en utvärdering av förändringarna inom det individuella programmet

En utvärdering av förändringar i IV-programmet kommer att genomföras 2007, när resultaten av de i juni 2006 beslutade åtgärderna och projekten finns tillgängliga. Se avsnitt 10.

Följa upp konsekvenserna av förändringarna av undervisningsformerna i sfi

För att kunna bygga uppföljningen av förändringar av undervisningsformerna i sfi på bredast möjliga underlag har utbildningsnämnden i samband med verksamhetsplanen för 2006 beslutat att utredningen ska göras under början av 2007 men förberedas under 2006.

De förändringar som genomfördes i samband med upphandling var att

- dela undervisningen i lärarledda lektioner och självständiga studier ersätts med självstudier under handledning
- skilja nyanlända studerande från dem som varit länge i landet och/eller deltagit i undervisningen tidigare
- införa moduler i yrkessvenska
- alla anordnare inte behöver ha undervisning på alla stadier

Utredningen ska vara klar före sommaren. Arbetssättet är att genomföra en mindre enkätundersökning eller intervjuomgång med några studerande, en enkätundersökning till samtliga lärare och intervjuer med samtliga ledningar. För att klargöra varför andelen godkända betyg på de lägre studievägarna minskat görs en särskild granskning av proven.

Nya former för samarbete kring de yrkesförberedande programmen

De yrkesförberedande programmen har utvecklats genom projekt som syftar till att skapa en yrkesutbildning med modern utrustning och tidsenlig pedagogik. Nya samarbetsformer har utvecklats mellan skola och branscher, organisationer och företag. Nya utbildningar har skapats. Grundläggande i utvecklingsarbetet har varit lärande på arbetsplatsen.

Ett nära samarbete med stadsdelsnämnderna kring sfi m.m. för flyktingar

När det gäller mottagandet och introduktionen av nyanlända flyktingar är samarbetet intensivt kring skolplacering och planering. Se avsnitt 5.2.

Av kommunfullmäktige under 2006 beslutade uppdrag

KF 2006-01-23 Stadens insatser för de nationella minoriteterna

Utbildningsnämnden ska

- uppmärksamma grund- och gymnasieskolorna på undervisningsskyldigheten avseende de nationella minoriteterna

- kompetensutveckla berörda lärare om de nationella minoriteterna
- utreda möjligheterna att erbjuda modersmålsundervisning på finska på samma villkor som för samiska, romani chib och meänkieli
- förstärka uppföljningen av de romska elevernas utbildningssituation på grund- och gymnasieskolan samt återkomma med redovisning av lämpliga åtgärder för att förbättra densamma
- vidareutveckla de riktade utbildningsinsatserna för vuxna romer

Då respektive stadsdelsnämnd har ansvar för grundskolan har utbildningsförvaltningen uppmärksammat barn- och ungdomscheferna på uppdraget via samarbetsgruppen, en s.k. 19-grupp med representanter från varje fyrling (fyrling = barn- och ungdomschefernas informella indelning för att underlätta samarbete; nordväst, innerstaden, sydost och sydväst). Information från samarbetsgruppen kommer övriga stadsdelar till del via minnesanteckningarna som respektive BoU-chef skickar vidare till sin fyrling.

Sedan år 2000 har Sverige fem minoritetsspråk; samiska, romani chib, meänkieli, jiddisch och finska. De elever som vill studera finska får läsa sitt modersmål med den bredare ingång som gäller för övriga minoritetsspråk.

Under år 2006 deltog flera från Språkcentrum i den stora konferens som Myndigheten för Skolutveckling ordnade tillsammans med den samiska gruppen, tema modersmål, i Abisko. Vidare deltog de samiska lärarna i ytterligare en konferens som den samiska gruppen för tema modersmål ordnade.

Inom det tvååriga projektet ”Yrkesutbildning för romer” som genomfördes i samarbete med Kulturförvaltningen och finansierades av Kompetensfonden utbildades 35 vuxna romer till lärarassistenter, barnskötare och barn- och ungdomsledare. Projektet avslutades i augusti 2006 och utvärderingen visar att utbildningen varit framgångsrik.

Hösten 2006 genomfördes en upphandling av ytterligare två utbildningar för vuxna romer; en tvåårig yrkesutbildning inom vård och omsorg och en 1,5-årig kurs med grundläggande vuxenutbildning med yrkesintroduktion. Utbildningsförvaltningen är huvudman för utbildningarna som startade i januari 2007 och finansieras med stadens medel.

Romer på väg är ett projekt i samarbete mellan utbildningsförvaltningen, S:t Görans gymnasium, Kompetensfonden och Stadsmissionen. Projektet har avslutats under 2006. Syftet var att ge långtidsarbetslösa romska kvinnor utbildning inom hantverksprogrammet med inriktning skrädderi. Kvinnorna sedan kunna komma ut på arbetsmarknaden eller starta någon form av socialt arbetskooperativ. Utbildningen innehöll utöver hantverksprogrammets kurser även kurser i företagande och i data. Deltagarna genomförde våren 2006 en modevisning tillsammans med ungdomsgymnasiets elever. Strax före jul 2006 genomförde gruppen en egen modevisning som uppmärksammades på många håll i massmedia.

En projektrapport har sammanställts som redovisar en del rekommendationer inför att ett projekt startas.

KF 2006-02-06 Gemensam rutin för val och byte av grundskola i Stockholms stad

- Utbildningsnämnden ska informera och komma överens med de fristående skolorna kring deltagande i stadens rutin för val och byte av skola.

Information och diskussion kring uppdraget har genomförts i en referensgrupp för fristående grundskolor. Alla skolor ges möjlighet att ta del av information dels genom katalogen "Val av skola" och dels på ett möte i slutet av januari 2007. Frågan aktualiseras, tillsammans med liknande frågor, också i samband med en utredning om lika villkor som genomförs i början av 2007.

KF 2006-02-06 Stadens uppföljningsansvar för ungdomar 16-19 samt Navigatorcentra

- Utbildningsnämnden får i uppdrag att utveckla och förvalta ett centralt system för uppföljning av ungdomar i åldersspannet 16 t.o.m. 19 år oavsett sysselsättning.

Registret togs fram av utbildningsförvaltningen under våren 2006. Vid införandet i september matchades stadens 41 090 femton- till nittonåringar i folkbokföringsregistret KIR mot grund- respektive gymnasieskolans elevsystem samt intagningsdatabasen. Resultatet av den första körningen blev att 3 342 ungdomar lades in i registret för uppföljning. Registret bedöms innehålla långt fler ungdomar än vad som skulle ha blivit resultatet efter en körning mot CSN:s register. Genom SKL samt KSL har en ny förfrågan om att få åtkomst till kommunens egna data i CSN-databasen ställts till regeringen.

Stockholms stad deltar i den statliga försöksverksamheten med Navigatorcentra (NC). Verksamheten organiserades så att Maria Gamla stans stadsdelsförvaltning utsågs som "värd" för de tio södra förvaltningarna och Kungsholmens stadsdelsförvaltning för de övriga åtta stadsdelsförvaltningarna. Verksamheten startade i augusti/september. Ett nära samarbete med IV-slussen har byggts upp. Ca 100 ungdomar var inskrivna i december 2006.

Försöksverksamheten på NC har utvärderats av USK i en rapport baserat på intervjuer med initiativtagare, parter, coacher och ungdomar. Intervjuerna med ungdomarna visar att de har stora förväntningar på att komma vidare genom att antingen få jobb/praktikplats eller återgå till studier. Verksamheten på NC är viktig för dem och de ser verksamheten som något de tidigare saknat. Ytterligare en rapport är planerad till april-maj 2007.

Försöksverksamheten med NC upphör under 2007. I KF-budget 2007 fördelas budget för Navigatorcentra endast under första halvåret. Ansvar för frågorna övergår den 1 juli 2007 till utbildningsnämnden.

Del 2 Till Utbildningsnämnden

9 Grundskola

Nämnden svarar för den stadsövergripande grundskolan S:t Örjan. S:t Örjans skolor är ett komplement till stadsdelarnas grundskolor och erbjuder undervisning i särskilda undervisningsgrupper för elever i behov av särskilt stöd av skilda slag. Undervisning bedrivs enligt läroplan, skolplan och övriga styrdokument för skolan. Målet med S:t Örjans skolors undervisning är att under en överenskommen period tillhandahålla stöd och hjälp så att varje enskild elev tillförsäkras en optimal skolgång.

S:t Örjans skolor organiserar verksamheten i olika undervisningsgrupper av varierade slag och storlekar. Grupperna inom S:t Örjans skolor är dock alltid små och personaltåta vilket innebär att dialogen mellan elever och vuxna är ständigt pågående och tät. Alla S:t Örjans enheter har också ett nära samarbete med hemskolorna och/eller stadsdelarna.

Skolbarnsomsorg enligt lagens bokstav bedrivs för en särskolenhet och en enhet för elever inom autismspektrat. Vid två enheter bedrivs utökad tillsynsverksamhet (sport/påsklov samt för en enhet hela juni månad) efter önskemål av placerande stadsdel/skola.

Under vårterminen hade S:t Örjans skolor 39 enheter och under hösten 37 enheter. Antalet antagna elever var under vårterminen 386 och under höstterminen 350 inklusive elever tillhöriga särskolans målgrupp integrerade i andra enheter.

Det sker en kontinuerlig utveckling av skollokaler utifrån elevernas behov. Under året har möjlighet skapats för större utbud inom de praktisk-estetiska ämnena för att stärka elevernas självkänsla, vilket ger ett positivt resultat i de teoretiska ämnena.

Inom alla S:t Örjans verksamheter sker löpande antagning av elever. Under 2006 har 107 elever påbörjat sin skolgång inom S:t Örjan och 137 elever har avslutat sin skolgång. Av de senare har 73 elever slutat efter skolår 9. Nio elever tillhöriga grundsärskolan avslutade också sin skolgång vid läsårets slut.

Elevernas kunskaper följs upp regelbundet under året och stäms särskilt av i samband med terminssluten. Vårterminen 2006 uppnådde 78 % av eleverna i åk 9 G eller högre i svenska, 67 % i engelska och 58 % i matematik. 48 % av eleverna hade G eller något av de högre betygen i alla tre ämnen. Antal elever med behörighet till nationellt program på gymnasiet har sjunkit från 53 % till 48 %, även om utvecklingen över åren visar att elevernas resultat har förbättrats, något som särskilt bör uppmärksammas i perspektiv av att eleverna idag har en betydligt mer komplex problembild än tidigare.

Andelen obehöriga lärare har under verksamhetsåret legat kring 5 %. Alla fritidspedagoger har föreskriven utbildning. Av lärarkollektivet har ca 37 % speciallärar- alternativt specialpedagogutbildning. Kompetens/yrkesutveckling sker i huvudsak utifrån den Växtkraftsanalys som gjorts för rektorsområdet, samt med utgångspunkt i de behov som uppstår efterhand. Två kurser om 5p vardera i autism och KBT har påbörjats 2006 och är klara i mars 2007. Dessa kurser riktar sig till 96 personer inom verksamheten; mer än en

tredjedel av personalstyrkan. Därutöver har lärarna under 2006 träffats vid flera tillfällen och diskuterat betygssättning och bedömaröverensstämmelse. Då resultatet överlag i matematik är sämre i år kommer fortbildning inom ämnet att utökas och breddas.

Österholmsskolans verksamhet och lokaler överfördes från Skärholmens stadsdelsnämnd till utbildningsnämnden den 1 juli 2006 och verksamheten slogs samman med RH-gymnasiet. Skolan har 20 RH-elever inom grund- och särskolan, varav 12 är från andra kommuner. Skolan fortsätter sitt samarbete med Västerholmsskolan, som är en enskilt driven grundskola.

10 Gymnasieskola

10.1 Organisation

Den kommunala gymnasieskolan i Stockholms stad omfattade 18 254 elever fördelade på 17 program och 29 gymnasieskolor. Av eleverna gick 22 procent på yrkesförberedande program, 63 procent på studieförberedande program och 16 procent på IV-program.

Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen var 80 procent läsåret 2005/2006, något lägre än läsåret 2004/05.

Gymnasieenheter, programutbud och elevantal utifrån 2 mättillfällen, 15/2 och 15/9 2006

Skola/Enhet	Program	Antal elever
Bernadottegy	NV, SP, IV	129
Blackebergs gy	NV, SP, IV	1 021
Bromma gy	NV, SP, TE, IV	757
Brännkyrka gy	NV, SP, IV	471
Enskede Gårds gy	FP, HV, LP, IV, Gysär	687
ESS-gymnasiet	IV	398
Farsta gy	BF, HP, NV, SP, SP idrott-special, IV	786
Frans Schartau gy	HP, SP, IV	889
Globala gy	SP global/medie-special	214
Hässelby gy	MP, SPMP-special, IV	370
Höglandsskolan	NV, SP, IV	196
IB-skolan Syd	International Baccalaureate (IB)	54
IVIK-gymnasiet	IV	145
Kista gy	BP, HP, IV, Gysär	510
Kungsholmens gy	IB, NV, OP, SP, NV/SP körsång-special	1 037
Kärrtorps gy	MP, NV, SP, SPMP-special, TE, IV	1 024
Norra Real	BF, NV, SP, IV	864
Riddarfjärdens gy/ Kungliga Svenska Balettskolan	MP, SPMP-special, ES yrkesdansare-special, IV	536
S:t Eriks gy	EC, ES, ESmusikal-special, HV, NV, TE, IV, Gysär	1 362
S:t Görans gy	BF, ES, HV, HR, OP, SP, IV, Gysär	993
Spånga gy	NP, NV, SP, IV	548
Stockholms gy för scenkonst	ES, IV	162
Stockholms Hotell- och Restaurangskola	HR, IV	783
Stockholms Transport- och Fordonstekniska gy	FP, IV	111
Stockholms Rh-gymnasium	Riksgy Rh, MP, IV, Gysär	27
Södra Latins gy	ES, NV, SP, ES yrkesmusiker-special, IV	974
Tensta gy	HP, NV, SP, IV	683
Thorildsplans gy	EC, NV, SP, TE, IV	1 047
Östra Real	HP, NV, SP, IV	1 081
Summa		17 821

Till ovanstående kommer 161 elever inom IV-programmet förlagt på entreprenad till fem fristående gymnasieskolor, 107 vid Skärholmens gymnasium, vilket upphörde 2006 samt 165 elever vid IV-slussen som vid avstämningstillfället fick vägledning där. Sammanlagt är det 18 254 elever.

Gymnasiesärskolans program redovisas i avsnitt 10.3.

10.2 Arbete för att öka måluppfyllelsen

Kommunfullmäktiges mål för utbildningsnämnden

- Öka andelen elever som lämnar gymnasieskolan med högskolebehörighet
- 80 % av eleverna inom varje yrkesförberedande gymnasieprogram ska erhålla slutbetyg

10.2.1 Resultat

Alla gymnasieskolor kommenterar i kvalitetsredovisningen på ett eller annat sätt sina utbildningsresultat. Skolorna jämför i regel resultaten med föregående läsår och försöker bedöma resultaten av vidtagna de förbättringsåtgärderna.

Några utbildningsresultat – staden som helhet

Läsår	Andel elever kvar i åk 3 från åk 1	Andel elever med slutbetyg av avgångselever	Betygsmedelvärde	Andel elever med grundläggande behörighet till högskolan*	Andel elever med reducerat program
1998/99	84 %	80 %	13,61	79 %	17 %
1999/00	81 %	84 %	13,81	76 %	16 %
2000/01	79 %	85 %	14,15	80 %	16 %
2001/02	81 %	86 %	14,35	84 %	14 %
2002/03	80 %	87 %	14,55	87 %	9 %
2003/04	83 %	88 %	14,72	89 %	8 %
2004/05	85 %	89 %	14,73	88 %	7 %
2005/06	85 %	88 %	14,92	87 %	5 %

* Av avgångselever med slutbetyg.

Under den senaste fyraårsperioden har allt fler elever fullföljt sina gymnasiestudier, även om avbrottsfrekvensen fortfarande ligger omkring 15 procent. Betygsmedelvärdet har emellertid höjts successivt under hela perioden. Andelen elever med reducerat program har sjunkit påfallande mycket under perioden 2002-2006.

Målet för 2006 var att 80 procent av eleverna inom yrkesförberedande program ska erhålla slutbetyg. Av avgångseleverna på de yrkesförberedande programmen¹ fick 75 procent av eleverna slutbetyg. Detta är en minskning med 5 procentenheter jämfört med läsåret 2004/05. Skolorna har satt in åtgärder för att förbättra resultatet, vilka redovisas nedan samt under rubriken ”Utveckling av ytterstadsgymnasierna.

Av andelen elever med slutbetyg hade 83 procent grundläggande behörighet till högskolan, vilket är samma andel som läsåret innan.

Andelen elever som lämnar gymnasieskolan med behörighet till högskolan varierar starkt mellan olika program. De estetiska, samhällsvetenskapliga och naturvetenskapliga programmen har genomgående hög andel studerande med behörighet, medan yrkesförberedande program redovisar fler elever som inte når detta mål. Längst från målet är elever på

¹ Program där minst 15 veckors APU är obligatoriskt. Programmen är barn- och fritidsprogrammet, byggprogrammet, elprogrammet, energiprogrammet, fordonsprogrammet, handels- och administrationsprogrammet, hantverksprogrammet, hotell- och restaurangprogrammet, industriprogrammet, medieprogrammet, naturbruksprogrammet, omvårdnadsprogrammet och yrkesdansarna (praktik efter planering i nära samarbete med branschen).

barn- och fritidsprogrammet. Med undantag för teknikprogrammet är andelen högskolebehöriga över 90 procent på de studieförberedande programmen.

Det är framför allt på teknikprogrammet som andelen studerande med högskolebehörighet minskat. En förklaring till detta tycks vara att insatser för att motverka avbrott gett till resultat att fler elever fortsätter sina studier till och med årskurs 3. De elever som tenderat att hoppa av sina studier har varit de med svaga studieprestationer. När de nu fortsätter hela vägen ut med svaga betyg, dras betygsgenomsnittet ner. Därmed minskar också antalet studerande med högskolebehörighet.

Inom ramen för arbetet med elever med särskilda behov startade hösten 2006 med stöd från landstinget en samverkansklass vid Östra Real för elever med Aspergers syndrom. I en samverkansklass får undervisande lärare stöd från barn- och ungdomspsykiatrin. Bakgrunden är att det utifrån elevernas förutsättningar är svårt att nå målen. Verksamheten följs upp i kvalitetsredovisningen.

Stadens gymnasieskolor redovisar i kvalitetsredovisningen resultatet från de nationella proven i Svenska B/Svenska som andraspråk B, Matematik A och Engelska A. Tidigare år har proven i svenska och engelska redovisats i flera delar. Några skolor redovisar fortfarande betygen i de olika delarna vilket gör att det inte är möjligt att göra en tillfredsställande jämförelse av de nationella provresultaten i Svenska B och Engelska A mellan skolorna. Nationella provet i Matematik A redovisas i en del. För de skolor som har redovisat resultaten är medelbetyget i Matematik A år 2006 10,85 poäng och 10,8 poäng för 2005. År 2006 var andelen elever med Icke godkänt på provet 19 procent, motsvarande siffra för 2005 var 20 procent. Högst andel elever med Icke godkänt på nationella provet i Matematik A fanns på de yrkesförberedande programmen. 70 procent av eleverna på byggprogrammet och hotell- och restaurangprogrammet hade Icke godkänt på provet. På byggprogrammet har andelen elever med Icke godkänt på provet minskat med tio procentenheter.

Jämförelser mellan resultaten på det nationella provet i Matematik A och de betyg som sattes under läsåret 2005/2006 i motsvarande kurs kan i viss mån göras. Redovisning för varje skola finns nedan. För den enskilda läraren/lärargruppen på skolnivå fungerar de nationella proven som ett viktigt stödjande verktyg vid betygssättningen. Ett av syftena med nationella provsystemen är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning. Skolornas resultat beror i hög grad på vilka program skolan har. Variationerna mellan programmen kan vara kraftiga. På några enstaka skolor är det stora skillnader mellan resultaten på nationella provet och det satta betyget på kursen. Emellertid har majoriteten av skolorna god överensstämmelse mellan provet och satta kursbetyg.

Några utbildningsresultat – Matematik A – medelbetyg på nationellt prov och medelbetyg på kusen (i.u = ingen uppgift)

Skola	Medelbetyg på nationellt prov		Medelbetyg i kursen*		Program**
	2004/2005	2005/2006	2004/2005	2005/2006	
BE	i.u	i.u	5,9	7,0	NV, SP, IV
BK	6,3	10,6	9,6	10,2	NV, SP, IV
BL	15,8	14,6	16,3	15,5	NV, SP, IV
BM	9,7	i.u	11,3	10,5	NV, SP, TE, IV
EG	5,5	6,0	8,7	9,3	FP, HV, LP, IV
ESS	i.u	i.u	i.u	13,1	IV
FA	6,1	9,9	8,5	8,1	BF, HP, NV, SP, IV
FC	9,3	9,6	11	10,6	HP, SP, IV
GL	i.u	9,8	12,6	11,0	SP
HO	7,6	i.u	9,8	10,5	HR, IV
HÅ	12,6	6,4	10,4	8,0	MP, SP, IV
HÖ	11,3	13,8	15,4	15,2	NV, SP
KI	2,1	2,7	8,8	9,5	BP, HP, IV
KM	15,3	15,1	16,3	16,3	NV, SP
KP	13,5	13,3	14,5	14,8	MP, NV, SP, TE, IV
NR	15,1	15,6	16,1	16,8	NV, SP, IV
RI	9,5	10,3	11,1	10,7	MP, SP, IV
SC	i.u	7,9	i.u	9,8	ES, IV
SE	9,9	9,2	10,3	10,4	EC, ES, HV, NV, TE, IV
SG	i.u	5,4	7,2	8,2	BF, ES, HR, HV, OP, SP, IV
SK	i.u	i.u	9,3	9,8	FP, MP, IV
SL	13,4	13,1	14,1	13,9	ES, NV, SP, IV
SP	12,4	9,5	12,9	11,6	NP, NV, SP, IV
TE	8,6	7,9	9,8	8,1	HP, NV, SP, IV
TH	11,6	i.u	12,4	12,0	EC, NV, SP, TE, IV
TR	i.u	i.u	i.u	i.u	FP, IV
ÖM	12,4	i.u	12,6	13,9	NV, SP, IV
TO	10,8	10,85	11,8	12,0	

* Dessa siffror gäller de elever som fick ett betyg i kursen under läsåret. Jämförelsen med nationella proven är inte gjord på individnivå. I kursbetygen finns även elever som prövat i kursen och fått nytt (högre) betyg.

** Tre skolor, tillsammans 40 elever, har redovisat resultatet för eleverna inom IV-programmet som gjort det nationella provet i Matematik A. När det gäller medelbetyget i kursen Matematik A finns än fler elever inom IV medräknat, totalt 363 elever. Följaktligen finns endast en bråkdel av eleverna på IV med i ovanstående statistik för nationella provet.

10.2.2 Utveckling av gymnasieskolans yrkesförberedande program

Under 2006 har särskilt de yrkesförberedande programmen utvecklats genom projekt som syftar till att skapa en yrkesutbildning med modern utrustning och tidsenlig pedagogik. Grundläggande princip i utvecklingsarbetet har varit lärande på arbetsplatsen. Som en följd av projekten har också nya samarbetsformer utvecklats mellan skola och branscher, organisationer och företag. Nya utbildningar har skapats inom omvårdnads-, barn- och fritids- samt handel- och administrations- programmen vid Östra Real, Kungsholmens gymnasium och Norra Real. Samverkan sker med bl.a. Sophiahemmet Högskola och Pyslingen Förskolor och Skolor AB. Vid Kungsholmens gymnasium bedrivs omvårdnadsprogrammet och på Norra Real barn- och fritidsprogrammet. I båda utbildningarna har externa handledare engagerats. Resultatet är positivt och programmen är efterfrågade. Samtliga antagna är sökande med hög meritpoäng. I augusti 2006 fanns fler sökande än platser till de nya utbildningarna.

Ytterligare projekt som under året syftat till att utveckla de yrkesförberedande programmen är Nya byggprogrammet vid Kista gymnasium, Motortekniskt gymnasium vid Enskede Gård, utvecklingen av APU inom hantverksprogrammet samt trä- och möbelteknik vid S:t Eriks gymnasium och medieprogrammet i Hässelby. Genom samarbete mellan kulturskolan och elprogrammet vid S:t Eriks gymnasium och barn- och fritidsprogrammet vid S:t Görans gymnasium inom projektet Flame har nätverk skapats och modeller för kulturpedagogik utvecklats.

Projektresultat från integrering av yrkesutbildningar i traditionsrika skolor med enbart studieförberedande program har samlats i en rapport om yrkesförberedande utbildning i gymnasieskolan. Där redovisas identifierade förbättringsområden samt förslag till åtgärder.

Ett antal nya programråd för samråd mellan skola och arbetsliv har startats under året.

För att stärka och knyta nya kontakter med arbetslivet arrangerades under 2006 två större evenemang. I mars möttes företag och representanter för gymnasieskolan för att skapa nya nätverk. I oktober anordnades en debattkväll i samverkan med Transfer och Lärarnas Riksförbund under ämnet "Framtidens skola och kopplingen till arbetslivet" där cirka 200 personer från skola och arbetsliv deltog.

10.2.3 Utveckling av ytterstadsgymnasierna

Gymnasieskolorna i ytterstadsområdena har ny profilering. I arbetet har flera externa kontakter etablerats. Bl.a. handleds elever i Brännkyrka gymnasium från hösten 2006 av utomstående experter, vilket är ett nytt inslag i skolans arbetssätt. Brännkyrka har en ny beteendevetenskaplig profil på NV- och SP-programmen. Pedagogiken förutsätter samverkan med kulturella institutioner. Delar av undervisningen förläggs till Naturhistoriska riksmuseet, Nationalmuseum och Skansen. Skansens veterinärer, zoologer och biologer undervisar eleverna under delar av den tid som elevernas utbildning är förlagd dit.

Skärholmens gymnasium avvecklades helt år 2006 och har ersatts av fyra mindre enheter med sinsemellan vitt skilda profiler: Scenkonstgymnasiet, Transport- och fordonstekniska gymnasiet, IB-skolan syd och RH/RG inklusive Österholmsskolans verksamhet för samma målgrupp.

Scenkonstgymnasiet fokuserar på scenkonst, produktion och berättande med Stadsteatern som samarbetspartner. Skolan ska vara fullt utbyggd hösten 2007 och beräknas då att ha cirka 300 elever.

Ett nytt koncept för Transport- och fordonstekniska gymnasiet har tagits fram i samverkan med Transport- och fordonsbranschen. Tyngdpunkten ligger på integrering av skola och näringsliv. Näringslivet är fortsatt involverat i skolan dels genom att erbjuda praktikplatser för den arbetsplatsförlagda undervisningen, dels genom en ny skolbyggnad i Lindvreten som beräknas vara klar till höstterminen 2007. Som ett led i utvecklingen/kvalitetshöjningen av den gymnasiala yrkesutbildningen beviljades Stockholms Transport- och fordonsgymnasium 8 mnkr av Kompetensfonden för inköp av en lastbils- och en bussimulator. Upphandlingen av simulatorerna hanns inte med under 2006, varför de inte

kan bekostas med Kompetensfondsmedel. Upphandling genomförs under våren förutsatt att medel kan avsättas i budget för ändamålet. Simulatorerna kommer då att installeras i de nya lokalerna.

Sedan 2004 har Tensta gymnasium utvecklat Ross-pedagogiken. Projektet har avslutats och arbetssättet implementerats fullt ut under år 2006. Rossmetoden innebär att eleverna läser i arbetslag och i grupper med högst 20 elever. Genom ombyggnad har skolan anpassats till det nya arbetssättets behov av en bättre studiemiljö. Trådlös uppkoppling av bärbara datorer ger möjlighet till IT-stöd i undervisningen och förbättrad intern och extern kommunikation. På alla program är kulturhistoria gemensam nämnare för att skapa förståelse för helheten.

Farsta gymnasium har under 2005-2006 utvecklat undervisningsformer och organisation så att elever, trots bristande förutsättningar, kan klara sina studier och nå sina mål i minst lika stor utsträckning som genomsnittet för elever i gymnasieskolan i Stockholm. Förutom att skapa arbetslag och mindre elevgrupper, har arbetet fokuserat på utveckling av mentorskapet, individuellt stöd och elevernas delaktighet och inflytande i sina studier och språkutveckling.

10.2.4 Språkutveckling

I gymnasieskolan anpassas arbetssätten i språkundervisningen till de elevgrupper skolan har. En del elever behöver mer tid, vilket kan innebära att skolan utökar undervisningstiden i svenska och svenska som andraspråk. Några skolor uppger att de har läs- och skrivstudio med tillgång till specialpedagoger/speciallärare. Andra erbjuder svenska som andraspråk. Elever som når goda resultat stimuleras genom utveckling av individualiserad undervisning. På flertalet skolor finns elever som inte har nått målen i engelska motsvarande grundskolans årskurs nio på grund av att de varit kort tid i Sverige. Dessa elever får extra stöd i mindre grupper med olika nivåer.

Under läsåret 2005-2006 har Centrum för tvåspråkighetsinläring vid Stockholms universitet bedrivit ett aktionsforskningsprojektet Ämne och språk. Arbetslag från sex skolor, varav två gymnasieskolor (Hässelby och Norra Real) har deltagit i projektet som syftar till att öka kunskapen om de språkliga aspekterna i ämnesstoffet och språket som ett medel för lärande. Lärargrupper som arbetat med ämnena svenska som andraspråk, svenska, NO och SO med samma elevgrupp, har utgått från den aktuella verksamheten, men fokuserat på samspelet mellan språk och innehåll och aktiviteter har planerats och prövats. Arbetslagen har dokumenterat gjorda insatser och erfarenheter i rapporten Ämne och språk- språkliga dimensioner i ämnesundervisningen. Projektet avslutades i juni 2006.

Trettio gymnasie- och modersmåls lärare har slutfört 20 p-utbildningen ”Flerspråkiga elevers språk- och kunskapsutveckling” och 25 har gått 5p-utbildningar området.

Inom projektet ”Med modersmålet som grund” startade delprojekt på Tensta gymnasium och Farsta gymnasium hösten 2006. Modersmåls lärare anställdes på skolorna för att arbeta integrerat dels med ämnesundervisning på modersmålet, ämne i lärarnas behörighet och studiehandledning på modersmålet i detta ämne. På Tensta anställdes en lärare i matematik/fysik och arabiska och en lärare i matematik och turkiska, båda på halvtid,

knutna till tre klasser på SP-programmet. Genom att integrera lärare i matematik med modersmålskompetens i skolans arbetslag är syftet att utveckla elevernas matematikkunskaper. På Farsta anställdes en lärare i engelska och arabiska knuten till skolans studio för stödundervisning. Även modersmålsundervisningen i arabiska har förlagts till skolan. Projektet fortsätter 2007.

10.2.5 Matematik

Våren 2006 har projektet Matematikvisionen avslutats. Skolorna har arbetat fram handlingsplaner för den egna skolan i syfte att utveckla och pröva pedagogiska modeller. Vanligt förekommande är så kallade matematikverkstäder samt extra hjälp för elever i behov av extra stöd.

Under hösten 2006 utsågs två lärare som, på del av tjänst, ska fortsätta arbetet med att stödja skolornas arbete med att utveckla matematikundervisningen.

10.2.6 Utveckling av IT-pedagogiskt stöd och arbetsätt

Stockholmskällan lanserades i februari 2006. Under året har en omfattande digitalisering av källmaterial fortsatt och nya teman utvecklats i samarbete med lärare och elever på grund- och gymnasieskolan. Utbildningsförvaltningen och ABM-institutionerna (arkiv, bibliotek, museum) har gjort en överenskommelse för fortsatt driften och utveckling.

SPITS, Stockholms pedagogiska IT-satsning, som knyter an till den nationella ITiS-satsning som genomfördes 1999-2002, har pågått 2003-2006. Satsningen bygger på erfarenhetsbaserat lärande där pedagogerna ges möjlighet att långsiktigt utvecklas i sitt arbete. En grupp lärare utvecklar, med handledning, en pedagogisk idé tillsammans med sina elever och med IT som verktyg. Förutom kompetensutveckling av enskilda arbetslag har insatser omfattande en hel skola, baserade på skolans behovsinventering, genomförts på S:t Görans gymnasium, Thorildsplans gymnasium, IVIK-Slussen, och Tensta gymnasium. Totalt har 784 pedagoger utbildats i projektet.

Stockholmskällan, ett samarbete mellan Stadsarkivet, Stadsbiblioteket, Stadsmuseet, USK och utbildningsförvaltningen, invigdes den 1 februari 2006. Under året har ett omfattande arbete med att fylla källan med poster fortsatt och fonden har satsat ytterligare medel för att möjliggöra massdigitalisering. Det unika med Stockholmskällan är att den flätar samman källmaterial inom en pedagogisk ram, teman. I detta arbete har elever och lärare i skolorna en nyckelroll. Projektet har under 2005 och del av 2006 haft samarbeten i olika utsträckning med följande grundskolor: Aspuddens skola, Sjöängsskolan, Söderbergaskolan, Nya Elementarskolan, Matteusskolan, Blommensbergsskolan, Grimtaskolan, Gubbängsskolan och Gärdesskolan respektive gymnasieskolor: Brännkyrka, Högländsskolan, Kungsholmens, Farsta, Tensta, Bromma och Bernadotte. Projektet har även samarbetat med LIA (Lärande i arbete)-praktikanter på utbildningen Digital Graphics vid Nackademin; en eftergymnasial utbildning i Nacka. Ytterligare ett samarbete gjordes på högskolenivå, med elever vid multimediep pedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Studenterna gjorde tre olika digitala animeringar med utgångspunkt i källmaterial och expertråd från antikvarier på Stadsmuseet. Resultaten är publicerade på Stockholmskällans webbplats.

10.2.7 Ansvar och inflytande

Under 2006 avslutades Kompetensfondsprojektet "Ökat elevinflytande". Farsta gymnasium, Bromma gymnasium, Globala gymnasiet, S:t Erik och Norra Real har deltagit i projektet. Projektet initierades bl.a. utifrån gymnasieinspektörernas resultat angående elevinflytande. En elevenkät som genomfördes i inledningen av projektet 2004 visade ett starkt önskemål från elever om att få vara med och påverka studier och arbetsmiljö. En samarbetspartner i projektet har varit Elevorganisationen. Under projekttiden har de lokala kurserna "Demokrati och mänskliga rättigheter" A och B utarbetats av deltagande samhällskunskapslärare. "Riktlinjer för en struktur för elevinflytandet på gymnasieskolan i Stockholms stad" har utarbetats i samverkan med de fackliga lärarorganisationerna.

I arbetet med att stärka elevernas inflytande inom skolan som helhet har olika forum byggts upp och prövats. Forum där eleverna har inflytande är bl.a. inriktningslag, skolkonferenser, elevråd, klassråd, matråd och utskott. Elevrådet är på en skola remissorgan för alla handlingsplaner. På andra skolor är även elever med vid anställning av ny personal. Samverkan mellan en aktiv föräldraförening och skolans ledning, lärare, elevråd och elever har positivt påverkat utvecklingsarbetet i önskad riktning och inneburit stöd till elevaktiviteter.

Elev- och lärarutbildningar, temadagar, konferenser, seminarier och studieresor har genomförts. En rapportbok; "Elevroll i förändring" har producerats inom projektets ram. Projektmålet att elever, skolledare och lärare tillsammans formulerar en problembild av behovet att stärka elevinflytandet och samverkan mellan elever, skolledare och lärare på den enskilda skolan är uppfyllt.

I projektet Reellt inflytande i den dagliga verksamheten på Östra Real har två elever från varje klass deltagit i lärarnas möten för planering av ämnesövergripande undervisning, projekt och temadagar, så kallade inriktningskonferenser. Eleverna är i majoritet i konferensen. Denna är också APT, och beslutar om allt som rör den specifika inriktningen.

Projektet Designshop på S:t Erik har syftat till att medvetandegöra elever och personal om skolmiljön som en påverkbar struktur. Ca 20 elever har arbetat inom ramen för projektarbete 100p med förslag till konkreta förbättringar under handledning av en professionell formgivare och en professionell konstnär.

Ett projekt på S:t Göran som omfattat hotell- och restaurangprogrammet har tagit fram en ämnesövergripande modell för individuella utvecklingsplaner, vilka kopplas till mentorsamtal och portfoliomethodik. Syftet har varit att öka den enskilde elevens självinsikt, självförtroende och självförtroende.

Under året har utbildningsförvaltningen finansierat en tjänst på Elevorganisationen som ett stöd för elevinflytandefrågor.

10.2.8 Elevhälsa

Insatser i syfte att implementera av stadens strategi för elevhälsa har genomförts under 2004-2006. utbildningen "Det professionella teamet" har under 2006 genomförts för elevhälsoteamen i Bromma, Brännkyrka, Enskede gård, ESS, Farsta, Frans Schartau, Kista

Kompetenscenter, Kulturama, Kärrtorp, S:t Göran och Östra Real. Teamen från Kista, Kungsholmen, Norra Real och Södra Latin deltog i fortsättningsutbildningen "Etablering av elevhälsostrategin" under hösten.

Dessa utbildningar har bidragit till nya förutsättningar för elevhälsopersonalen och skolledningen att bilda team. Flera skolor har förändrat elevhälsogruppernas arbetsrutiner. Ett led i utvecklingsarbetet har också varit att hitta fungerande rutiner för samverkan mellan elevhälsan och mentor/handledare. Det har i en del skolor medfört mycket tätt liggande elevvårdskonferenser. I dessa skolor kommer rutinerna för elevärenden av pedagogisk karaktär och ärenden av mer social karaktär att ses över.

Många lärare har deltagit i de omfattande insatser (nätverk, seminarier och utbildningar) som kompetensfondskansliets projektledare inom området elevhälsa har erbjudit.

Projekt i syfte att utveckla metoder för kartläggning av elever med elever med lindrig utvecklingsstörning har genomförts.

Projektet Friskare gladare smartare på Lindeparkens särskola har inriktats mot kost och motion och syftar till en hälsosammare livsföring.

I skolorna har stresshantering utvecklats. Det har inneburit åtgärder via elevhälsan, men också samordnade insatser från lärarna, som i sin undervisning planerat så att prov och projekt inte hopar sig för eleverna. Ett par skolor har i liknande sammanhang även inlett översyn av personalens totala arbetstid. Under år 2006 har en rad olika insatser skett. Så har en av gymnasieskolorna certifierats som hälsoskola. Utmärkelsen förutsätter ett kontinuerligt arbete med hälsofrågor bland både elever och personal. På flera skolor är Idrott och hälsa B obligatorisk. Andra insatser är att eleverna erbjuds individuellt uppbyggd träning samt lagsporter. Skolmaten är ett område som i skolornas kvalitetsredovisningar för 2006 nämns som ett viktigt led i hälsoarbetet. Ett antal skolor serverar frukost till eleverna till en låg kostnad. Någon enstaka skola uppger att de tagit bort läsk- och godisautomaterna.

10.2.9 Likabehandling

Den 1 april 2006 trädde den nya lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever i kraft. Enligt lagen ska en likabehandlingsplan upprättas varje år. Enligt lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande särbehandling av barn och elever ska likabehandlingsplanen vara ett levande dokument. Det innebär att den kontinuerligt måste följas upp, utvärderas och revideras. I Skolverkets allmänna råd understryks vikten av att barn och elever - liksom vårdnadshavare och personal - känner till planen och är delaktiga i arbetet med att ta fram den. Skolorna har påbörjat arbetet med att ta fram, förankra och implementera likabehandlingsplanen.

Arbetet med att stärka likabehandlingen i skolan har lett till en rad åtgärder. Flera skolor har bildat olika former av genusgrupp/jämställdhetsgrupp/likabehandlingsutskott etc vilka arbetar med planeringen av skolans jämställdhetsarbete och framtagandet av likabehandlingsplanen. En skola har haft utbildning för personalen om genusperspektiv i

undervisningen. En annan skola har anordnat en temadag med eleverna om jämställdhet och likabehandling, ett evenemang som fortsatt kommer att anordnas en gång per år.

10.2.10 Avbrott

Gymnasieskolorna arbetar aktivt för en nollvision beträffande avbrott. Introduktion vid inträdet i gymnasieskolan, åtgärder i syfte att öka närvaron, kontakt med hemmen för elever under 18 år och elevhälsogrupper är exempel på åtgärder för att stödja eleverna, så att de fullföljer sina studier. Mindre grupper har prövats och prövas för att stödja elever som tenderar att ha hög frånvaro.

10.2.11 Sommarskola

Sommarskolan använder sig i första hand till elever inom de nationella och specialutformade programmen som har betyget/omdömet Icke godkänt i kärnämnen eller ska fortsätta läsa ämnet i gymnasieskolan. Elever från de yrkesförberedande programmen har haft förtur. På sommarskolan 2006 gick 338 elever varav ett antal elever gick fler än en kurs. Undervisning bedrevs i matematik, fysik, kemi, naturkunskap, svenska och engelska. Under sommarskolan utfärdades 371 betyg varav knappt 73 procent var godkänt eller bättre. Utvärdering av verksamheten visar ett ökande antal svaga elever från naturvetenskapsprogrammet. Likaså ökar antalet elever som varken har klarat Matematik A eller Matematik B under terminstid. Många elever har också stora problem att förstå en skriven text/frågeställning på svenska.

Som ett projekt, finansierat med hjälp av Kompetensfonden, genomfördes en sommarskola för ungdomar med afghansk bakgrund. Planering och genomförande skedde, i samverkan med utbildningsförvaltningen, av tre modersmåls lärare som i själva genomförandet hade hjälp av ytterligare 8 personer med afghansk bakgrund. Syftet var att öka elevernas kunskaper i svenska, engelska, pashto, dari, samhällskunskap, matematik, datakunskap, fysik, kemi och biologi, att dessutom öka elevernas kunskaper om det svenska samhällets kultur, lagar och regler samt att genom sommarskolans insatser förhindra negativa beteenden som missbruk och kriminalitet. 96 ungdomar från 27 olika grund- och gymnasieskolor från år 1 i grundskolan t.o.m. gymnasiet deltog. Den bild som projektgruppen hade av afghanska barn och ungdomars situation med ingen eller bristande skolgång från Afghanistan och deras placering i svenska skolan utifrån ålder i grupper med barn och ungdomar med en annan högre kunskapsnivå bekräftades. Trots den korta tiden för sommarskolan, elevernas stora kunskapsbrister och det faktum att detta var första gången denna typ av sommarskola ägde rum, bedömde lärare och elever att kunskaperna utvecklats och förbättrats, både vad avser ämneskunskaper och kunskaper om/förståelse för det svenska samhället.

10.2.12 Bedömning och betyg

Vad gäller bedömning och betyg är främst följande mål formulerade: likvärdighet i betygsättning och bedömning, utformandet av lokala betygs kriterier samt återkoppling till eleverna. Mentor/handledare/lärare har utvecklingssamtal och ämnessamtal med sina elever om hur de ligger till i förhållande till målen minst en gång per termin. För att utvecklingssamtalen ska hålla en god kvalitet har flera skolor arbetat fram ett arbetsmaterial att använda vid samtalen och genomfört fortbildning i samtalsmetodik. Flertalet

skolor har kontinuerligt arbetat med att ta fram övergripande betygskriterier. På några av skolorna har elever deltagit i arbetet.

Alla skolor har behandlat frågan om likvärdig bedömning i många olika sammanhang, i ämneskonferenser lokalt på skolan och i möten mellan gymnasieskolor. Några skolor uppger också att de har samarbetet med grundskolan.

Skolorna har under 2006 aktivt arbetat för att eleverna ska formulera egna kunskapsmål i syfte att de ska kunna ta allt större ansvar för sitt eget lärande. I många fall underlättas processen genom införandet av datorbaserade kommunikations- och informationsportaler.

10.2.13 Individuella programmet (IV)

Av stadens totalt 18 254 elever fanns 16 procent av eleverna inom IV-programmet. Under läsåret 2005/2006 bedrev staden utbildning på entreprenad hos fem fristående aktörer som tillsammans hade 161 elever inom IV. Av de elever som gick IV fanns 68 procent inom årskurs ett, 17 procent inom årskurs två, 10 procent inom årskurs tre och 5 procent inom årskurs fyra. En något högre andel elever fanns inom årskurs två och tre jämfört med läsåret 2004/2005. Anledningen till förändringen är att eleverna har en större möjlighet att gå årskurs två och tre inom IV.

Den största andelen elever inom IV, 45 procent, läste vid ett programinriktat individuellt program (PRIV), 22 procent studerade vid IV-programmet för elever i behov av särskilt stöd (Asperger, DAMP etc), 20 procent vid ett allmänt (IVIK) eller programinriktat program (PRIVIK) för invandrarungdomar med bristande kunskaper i svenska och 12 procent gick preparandkurs.

Eleverna inom IV är ingen homogen grupp. Ett exempel som visar på det är den elevgrupp som kommer till Sverige under läsåret och börjar sina studier i svensk skola på IVIK-gymnasiet. En stor andel av dem saknar skolbakgrund motsvarande grundskolan, medan andra har påbörjat gymnasiestudier eller har fullständig gymnasieutbildning med betyg. Den sistnämnda gruppen går i hög grad vidare till högre studier utan att fortsätta i gymnasieskolan (utöver den inledande tiden, högst ett läsår, på IVIK-gymnasiet). En stor andel av eleverna i den första gruppen finns inom IVIK/PRIVIK-organisationen i flera år. För flera av dessa elever är det svårt att hitta passande utbildningar inom gymnasieskolan.

IV-slussen

IV-slussens uppdrag innebär att kartlägga, kontakta, vägleda och skolplacera såväl behöriga som obehöriga ungdomar som sökt men inte tagits i på gymnasieskolan. Enheten ska även fortlöpande under året bistå skolorna med omplacering av IV-elever som inte hamnat rätt. Vidare ska nya IV-grupper initieras i samråd med förvaltningen.

De elevkategorier IV-slussen arbetat med är följande.

- Obehöriga elever som sökt IV men saknade plats vid höstterminens början.
- Behöriga elever som saknat skolplacering p.g.a. otillräckliga betygspoäng för sökt utbildning.

- Behöriga/obehöriga elever som saknat placering och kommit till IV-slussen under pågående hösttermin p.g.a. utlandsvistelse, inte sökt gymnasieskolan, flickor vars mammaledighet gått ut, ungdomar från behandlingshem/fängelsevistelse.
- Behöriga/obehöriga ungdomar som haft gymnasieplats men hoppat av bland annat p.g.a. bristande motivation, otillräckliga kunskaper för att klara NV, SP eller T, inte klarar av det stora egenansvaret på vissa gymnasieskolor, gått liten grupp på grundskolan och inte klarat av vanlig klass på gymnasiet, sjukdom.

I början av höstterminen 2006 kallades 289 ej skolplacerade ungdomar och 182 ej skolplacerade behöriga elever till IV-slussen. 293 obehöriga ungdomar hade sökt IV-program men inte kommit in vid terminens början. Av dessa kom 175 till IV-slussen och skrevs in i avvaktan på skolplacering. 118 elever kom inte utan kontaktades per telefon/brev. Ca hälften av dessa hade kommit in på en skola, var utomlands, hade flyttat, var sjukskrivna etc. De resterande 50 som inte gick att få kontakt med överfördes till Navigatorcentra.

240 behöriga elever hade sökt gymnasieskolan men saknade plats vid höstterminens början. Endast ett 15-tal elever kom efter kontakt till IV-slussen och ville ha hjälp. 323 elever, obehörig och behöriga, som hoppat av kom senare under hösten. Under hösten började 152 ungdomar på komvux genom IV-slussen.

Storstadssamverkan - Processledare IV

Under 2006 har genom Myndigheten för skolutveckling skolcheferna och annan förvaltningspersonal från Stockholm, Göteborg och Malmö genomfört tre konferenser för information och erfarenhetsutbyte kring IV-programmet. Från Stockholm genomgår två processledare för utveckling av IV en tvåårig utbildning bekostad av Myndigheten.

IV- och IVIK-råd

Sedan flera år finns ett IVIK-råd inrättat. Rådet leds av rektor för IVIK-gymnasiet. Gymnasieskolor och utbildningsförvaltning finns representerade i rådet. Rådet ordnar bl.a. studiedagar för IVIK-lärare, information till ungdomar som söker IVIK/PRIVIK samt driver utvecklingsfrågor som identifierats efter dialog med gymnasieskolor. Ett IV-råd har påbörjat ett motsvarande arbete under 2006. Rådet leds av rektor för IV-slussen. Syftet med rådet är att åstadkomma/gynna kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt utveckling av metoder, strukturer och arbetssätt vad gäller IV-elevernas behov. Rådet har bl.a. deltagit i processen att få fram projekt för utveckling av IV och de har organiserat studiebesök.

10.2.14 Internationella kontakter

Flera skolor har olika former av internationella kontakter. Enligt arbetsplanerna består de bl.a. i arbetsplatsförlagd utbildning/praktik utomlands, samarbete med Plan Sverige och andra organisationer samt vänskolor i andra länder med ömsesidiga studiebesök. Stödet för skolornas deltagande i olika EU-projekt behöver utvecklas varför förvaltningen under 2006 har projektanställt en EU-koordinator.

Förvaltningen har under året medverkat ISC (International School Connection) och blivit medlemmar i iNET (International Networking for School Transformation), båda internationella nätverk som syftar till att öka kontakterna och samarbetet mellan skolor, elever och personal i olika länder i ett globaliseringsperspektiv.

Projektet "Paths of Integration in the Educational Context" inom SERN-nätverket har genomfört sitt andra seminarium, i Italien denna gång, med sammanlagt 60 lärare från Sverige och Emilia Romagnaregionen. Från Stockholm deltog skolledare och lärare från S:t Görans gymnasium, Bredbyskolan, Elinsborgsskolan och förskolor i Rinkeby. Två av deltagarna är kopplade till Språkforskningsinstitutet i Rinkeby. Projektet har medfört start av nya samarbeten.

10.2.15Kompetensfonden

Under perioden 2003-2006 har skolorna varit engagerade i en rad utvecklingsprojekt, seminarier, nätverk och utbildningar. Det har handlat om utveckling av organisation och arbetssätt, nya modeller för verksamhetsstöd, ledarskapsutveckling, omfattande kompetensutvecklingsinsatser, både för att höja kompetensen och för att fylla kompetensluckor. Under år 2006 har projekten avslutats och avrapporterats.

Till grund för prioritering av insatser har "Plan för prioriterade utvecklingsområden för den kommunala gymnasie- och vuxenutbildningen 2004-2006", "Utvecklingsplan för yrkesprogrammen" och Elevhälsostrategin varit. Dessa beslutades 2004.

För utveckling av den pedagogiska verksamheten har förvaltningen disponerat ca 130 mnkr. I uppställningen nedan ges en bild av prioriterade skolor/program/områden och den procentuella fördelningen av medel enligt överenskommelser.

Ytterstadsgymnasierna	43 %	(Tensta, Skärholmen, Brännkyrka, Farsta)
Yrkesprogrammen	12 %	
Språkutveckling	9 %	(inkl databaserade inplaceringstest, IVIK)
Matematik	9 %	
Elevhälsa	8 %	(Inkl utvecklingen av elevskrivbordet för FH-elever)
IT-pedagogiskt arbete	11 %	
Elevinflytande	2 %	
Chefsutveckling	2 %	
Likvärdig betygssättning	1 %	(gy-skolans del av projektet)
Farstaskolan, utv. Av VFU	1 %	(gy-skolans del av projektet)
Generationsväxling	1 %	

Information och erfarenhets spridning har skett under hela perioden, via Lärande Stockholm, förvaltningens chefsdagar och hemsidan. En särskild arbetsgrupp bildades hösten 2006 som ska planera insatser för kunskapsöverföring i syfte att lära av varandra. Arbetet fortsätter under 2007.

Förvaltningen har även genomfört projekt och insatser inom den s.k. externa delen av fonden. Exempel på projekt är Kompetens Nord/Syd, Rekryteringsprogrammet, SFI matchning, Validering, utveckling av KY-utbildningar, Romer på väg, E-tjänst för kursansökan till vuxenutbildning och utbildningar för personal inom förskolan och äldreomsorgen.

10.2.16Arbetsmiljö

Skolorna arbetar för att klimatet i skolan ska präglas av öppenhet, delaktighet, ansvar, tolerans och hjälpsamhet. Faddersystem, temadagar, gemensamma aktiviteter, elevför-

eningar och klassens dag är aktiviteter i syfte att eleverna ska känna sig trygga och samhörighet på skolan. Handledarna/mentorerna/kontaktlärare följer upp elevernas situation. Flera skolor uppger att de arbetar för att implementera förhållningsregler/ordningsregler som arbetats fram lokalt på skolorna. Fokus har lagts på att få ett arbetsklimat på lektionerna som präglas av arbetsro. Utanför lektionstiden arbetar elevstödjare/kamratstödjare/skolvärd med eleverna.

10.2.17 Lokaler

Blackebergs gymnasium, Brännkyrka gymnasium och Spånga gymnasium stod klara 2006 efter ombyggnad. Nybyggnaden för Stockholms Transport- och Fordonstekniska gymnasium påbörjades under 2006. Ombyggnad av Bromma gymnasium och Zinkensdammskolan (för Globala gymnasiet) påbörjades och Brommaeleverna utlokaliserades till S:t Jacobi gymnasium. Förvaltningen har tagit fram ett förslag till genomförande avseende ombyggnad av kemilokaler m.m. i Östra Reals gymnasium. Genomförandebeslut förväntas tidigt under 2007.

Under Ross-projektets tre år har parallellt en ombyggnad av skolans lokaler skett för att anpassa dem till organisationen med sju lärarlag. Utformningen av lagområdena har följt samma modell. I varje lag finns ett stort allrum, möblerat för både arbete och rastaktiviteter. Kring detta allrum ligger fyra klassrum, två grupprum och lärarlagets arbetsrum. I anslutning till lagområdena finns också ett antal miniaulor. Tanken är att eleverna som hör till laget ska ha sin huvudsakliga undervisning i lagets "egna" utrymmen. På så sätt skapas sju små skolor i den stora skolan där eleverna kan känna sig hemma och lärarna känner alla elever som finns i området. En av tankarna med ombyggnaden var också att göra skolan ljusare och mer öppen.

Den första etappen utvärderades och de synpunkter lärare och elever lämnade har därefter påverkat framförallt inredningen. Alla sju lärarlagen är nöjda med den nya organisationen och med den närhet lagområdena ger visavi både kolleger och elever. I en del utrymmen upplevs emellertid ljudnivån i för hög.

Den av SISAB offererade kostnaden för de två kvarstående etapperna av ombyggnaden för Rosspedagogik var 25,2 mnkr. Till detta kom beräknade underhållskostnader om 8,1 mnkr. Under projektets gång har tilläggsbeställningar gjorts för en total kostnad om 1,7 mnkr avseende utbyte av köksmaskiner, tydliggörande av huvudentrén samt kompletterande ljudabsorbenter. Indexutvecklingen har medfört en kostnadsökning om 0,8 mnkr. Den totala hyresgenererande projektkostnaden blir därmed 27,7 mnkr. Färdigställandetidpunkt för hela Rossprojektet blev den 1 januari vilket väl stämmer med den överenskomna färdigställandetiden.

SISAB har nu redovisat det ekonomiska utfallet efter genomfört projekt. Det visar sig att projektkostnaden blev 24,8 mnkr, inkluderande tilläggsbeställningarna. Detta innebär att den sammanlagda hyreshöjande kostnaden är nästan 3 mnkr högre än den verkliga, vilket medför att hyreskostnaden initialt blir ca 0,3 mnkr högre per år i jämförelse med det gamla systemet med hyreshöjning i förhållande till reell kostnad. SISAB:s kostnad för underhållsarbeten blev 7,2 mnkr. Projektets verkliga totalkostnad för ombyggnation blev således 32 mnkr.

Förvaltningen har med anledning av ett stort antal stölder måst beställa komplettering av såväl skalskydd som inre stöldskydd till en hyreshöjande kostnad om 1,4 mnkr.

10.2.18 Kvalitetsarbetet

Förvaltningen har i uppgift att sammanställa stadens gymnasieskolors kvalitetsredovisningar. Inför arbetet med skolornas kvalitetsredovisningar samlade Planerings- och utvecklingsenheten gymnasieskolorna, en fjärdedel åt gången, till möten i mars 2006. Skolorna representerades oftast av rektor och kvalitetsansvarig, från några skolor kom även alla biträdande rektorena. Vid dessa möten diskuterades kvalitetsarbete, kvalitetsredovisning och måluppfyllelse. Liknande möten genomfördes även i november 2006 då fokus låg på diskussioner mellan skolorna bland annat för erfarenhetsutbyte.

Inför våren 2007 har ett kvalitetsnätverk startats. I nätverket finns representanter från 11 gymnasieskolor. Nätverket kommer att diskutera kvalitet, hur målen på skolorna sätts och elevhälsa/likabehandlingsplan/mobbning.

Kvalitetsarbetet ser olika ut och skolorna har kommit olika långt i utvecklandet av en fungerande process, även om skillnaden minskar något från år till år. Skolornas förmåga till självvärdering är fortfarande viktig att betona. Även arbetet med redovisningen ser olika ut olika ut på skolorna. Det är vanligt att skolorna lämnar förslag på redovisning till personal och elever. I stort sett alla skolor uppger att beslut om kvalitetsredovisning och arbetsplan tas i samverkansgruppen

Delar som har förbättrats är analys av resultat, gemensamma kvalitetsdiskussioner och att kvaliteten på såväl arbetsplaner som kvalitetsredovisningar har höjts. Utvecklingsområden som bör lyftas fram är följande: Tydligare beskrivningar i arbetsplaner och kvalitetsredovisningar av skolans praktiska självvärderingsarbete, mer omfattande förankring av arbetsplanerna, elevmedverkan i kvalitetsarbetet, fler gemensamma analyserande diskussioner i det dagliga arbetet samt ökad insikt om att kvalitetsarbete omfattar de flesta beslut i det dagliga arbetet.

10.2.19 Chefsutveckling

Tre Kompetensfondsprojekt har slutförts inom chefsprogrammets ram; Tid som resurs, Rektorsutbildning steg 2 samt Utveckling av det pedagogiska ledarskapet i Stockholms grundskolor och förskolor.

Under 2006 har chefsintroduktionsprogrammet Basutbildningen införts. Basutbildningen innehåller moment som organisation, chefsuppdraget, ekonomi- och kvalitetsstyrning, delegation, sekretess och arkivering, personaladministration, rehabilitering, arbetsmiljö och arbetsrätt samt utvecklingssamtal.

Majoriteten av skolledarna och avdelningscheferna är femårsförordnade. Under 2006 har 40 chefer följts upp med Faraxmetoden. Resultaten av uppföljningen ska leda till olika chefsutvecklingsinsatser, generella och individuella.

År 2006 har sju nytillsatta skolledare deltagit i den statliga rektorsutbildningen. Ett antal ledningsgrupper har genomgått förvaltningens ledningsgruppsutbildning. Denna utbildning har skett i samarbete med olika upphandlade konsulter.

Av alla chefer som har erbjudits tio timmar handledning/mentor per år, har ca fyrtio deltagit. Handledaren/mentorn är internt eller externt tillhandahållen. Samtliga skolledare har erbjudits att delta i ett chefsnätverk för skolledare och näringslivschefer. Cirka tjugo skolledare har deltagit.

Nio skolor fortsätter samarbetet med PBS skolnätverk (PBS - problembaserad skolutveckling) under ledning av forskaren Hans-Åke Scherp från Karlstads universitet.

Därutöver har chefer deltagit respektive medverkat i förvaltningens interna chefskonferenser och chefsseminarier vars innehåll har fokuserat på mål- och resultatstyrning, att leda mångfald och att utveckla organisation. Chefsseminarierna har letts av forskare inom förvaltning, organisations- och ledarforskningsutbildning och förvaltningens egna tjänstemän.

10.3 Gymnasiesärskolan

Verksamheten för den kommunala gymnasiesärskolan i Stockholms stad omfattade 351 elever i juni 2006. Flest elever går på ett individuellt program (verksamhetsträning eller yrkesträning), något färre elever går ett specialutformat program, hotell- och restaurangprogrammet och estetiska programmet. Totalt fanns 89 tjänstgörande lärare inom gymnasiesärskolan.

Gymnasiesärskolan är integrerad i gymnasieskolan enligt nedan:

Gymnasieskola	Program
Enskede Gårds gymnasium	Medie, Hotell- och restaurang, Yrkesträning
Kista gymnasium	Miljö/fastighet, Handel och administration
S:t Eriks gymnasium	Estetiskt, Yrkesträning, Verksamhetsträning
S:t Görans gymnasium	Hotell och restaurang, Omvårdnad
Stockholms Rh-gymnasium	Yrkesträning, Verksamhetsträning
Vinstagård/Nytorp (grundskolor)	Specialutformat, Verksamhetsträning

Ett mindre antal elever finns även inom ESS-gymnasiet och någon av de fristående aktörer som staden haft avtal med om IV-program. Platsbehovet i gymnasiesärskolan beräknas öka något de närmaste åren.

Betygsskalan i gymnasiesärskolans nationella och specialutformade program samt yrkesträning är tvågradig. Betygsstegen är väl godkänd och godkänd. Elever som inte når nivå för godkänd får ett intyg på genomförd utbildning. Ett sådant intyg får också de elever som gått på verksamhetsträning.

Våren 2006 fick 21 elever slutbetyg från Enskede gårds gymnasium och 6 elever fick slutbetyg från S:t Eriks gymnasium. Enstaka betyg har satts i grundskolans ämnen samt i gymnasieskolans kurser.

Under läsåret 2005/2006 sattes totalt 576 betyg i gymnasiesärskolans kurser, lägst Godkänd. Av dessa betyg sattes 399 betyg inom något av de nationella eller specialutformade programmen. På Enskede gårds gymnasium sattes 273 betyg, lägst Godkänd. På S:t Eriks gymnasium sattes 164 betyg, på S:t Görans gymnasium sattes 121 betyg och på Kista gymnasium 17 betyg.

10.4 Förberedelser inför gymnasiereformen Gymnasieskola 2007

Projektet Gy07 startade i april 2006 med syfte att uppnå likvärdiga förutsättningar för att komma igång med de förändringar reformen skulle komma att kräva. Utbildningsförvaltningen erbjöd i samverkan med Skolverket samtliga verksamma inom kommunal och fristående gymnasieskola information om bakgrund, syfte och innehåll vid fyra informationsträffar. 14 konferenser planerades om gymnasieskolans nya program mål liksom nätverksträffar som verktyg att komma igång med förberedelsearbetet. När Gy07 avblåstes i oktober 2006 hade tio konferenser genomförts och nätverk skapats. Nätverken fortsatte sitt arbete året ut inom ramen för Likvärdig Bedömning och Betygsättning.

II Utbildning för vuxna

Utbildning för vuxna omfattar all verksamhet där vuxna bedriver studier inom grundläggande, gymnasial och eftergymnasial utbildning (påbyggnadsutbildning och kvalificerad yrkesutbildning, KY), sfi samt utbildning för vuxna med utvecklingsstörning, sår vux. För att beskriva verksamheten utifrån VP 2006 används i VB 2006 genomgående beteckningen utbildning för vuxna.

Under 2006 studerade totalt 21 116 personer inom utbildning för vuxna, varav 4 701 inom den grundläggande delen och 18 640 inom den gymnasiala delen. Detta motsvarar 1 647 årsstudieplatser på grundläggande nivå och 6 519 årsstudieplatser på gymnasial nivå. På den grundläggande nivån studerade 31 % hos en extern anordnare och 69 % i egen regi. Inom den gymnasiala delen var det 58 % som studerade inom extern regi och 42 % inom den egna regin.

Under året har totalt ca 3 240 000 timmar erbjudits inom sfi vilket motsvarar 6 150 årsstudieplatser.

Utbildning för vuxna på grundläggande och gymnasial nivå bedrevs år 2006 av elva externa och fem anordnare inom egen regi. Sex anordnare med fyra annex erbjuder sfi, varav tre är externa och tre kommunala. Sfi bedrivs därmed på tio olika ställen i staden, såväl i innerstaden som i de förorter där andelen invandrare är hög. Vid Söderorts vuxengymnasium bedrivs i huvudsak sfi med stark yrkesprofilering,

II.1 Organisation

II.1.1 Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning

Västerorts vuxengymnasium i Tensta ger utbildningar inom vård och omsorg samt kärnämnen på grundläggande nivå. Utbildning för gravt synskadade och blinda sfi-studerande ges även här.

Åsö vuxengymnasium, som är den största enheten för utbildning av vuxna, anordnade 2006 främst grundläggande och gymnasial utbildning, men också sfi samt specialpedagogik. På Åsö genomfördes under 2006 cirka 2 000 provningar för studerande som helt och hållet bedrivit självstudier.

Under 2005-2006 bedrev Åsö vuxengymnasium i samarbete med ”Kunskapsutveckling i Norden” grundläggande undervisning i matematik, samhällskunskap, engelska och svenska som andraspråk för i huvudsak somalier i Rinkeby och Rågsved. Den grundläggande undervisningen i övrigt är koncentrerad till engelska, matematik, svenska, svenska som andraspråk och samhällskunskap. Kurser i fysik, kemi och biologi erbjuds regelbundet, men har sällan tillräckligt många sökande för att kunna starta.

Åsö vuxengymnasium är också auktoriserad som utbildningsanordnare för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning i Nacka kommun.

Gymnasial utbildning vid Åsö omfattar dels allmänna ämnen i huvudsak från Naturvetenskapliga och Samhällsvetenskapliga programmen, dels karaktärsämnen ur Omvårdnadsprogrammet, Barn och fritidsprogrammet, Medieprogrammet samt Hotell- och restaurangprogrammet som organiseras i paket. Allmänna teoretiska ämnen finns att studera i paketet "Naturvetenskapligt basår". De största ämnena är matematik, engelska, svenska som andraspråk och naturvetenskapliga ämnen.

Sedan 2004 har collegeutbildning för vuxna studerande prövats i mindre skala. Västerorts vuxengymnasium har under 2006 i samverkan med Södertörns högskola och Rinkeby stadsdel startat en collegeutbildning, som efterhand ska leda till att de studerande motiveras till högre studier.

Det är inga absolut vattentäta skott mellan ungdomsskolan och vuxenutbildningen, utan vid behov har det varit möjligt att göra samordningsvinster mellan de båda verksamhetsområdena. Så har till exempel kurspaket för vuxna under 2006 getts i mindre omfattning vid Thorildsplans och S:t Eriks gymnasium.

Vårdutbildningar för anställda i äldreomsorgen har under 2006 genomförts på Kompetensfondens uppdrag. 387 personer har deltagit i utbildningarna, varav 114 med stöd i svenska och med mentorer på arbetsplatserna. Av dessa har 22 personer deltagit i utbildning med stöd på modersmålet. Utbildningarna har ingått i projektet "Lärande i äldreomsorgen – nya utbildningsformer samt kompetensutveckling för lärarna". Projektet avslutas och utvärderas under januari 2007.

Kompetensutveckling för anställda inom omsorgen om funktionshindrade har också genomförts på uppdrag av Kompetensfonden. Utbildningarna har varit basutbildningar och kompletterings- och påbyggnadsutbildningar på gymnasial nivå. Några basutbildningar har genomförts med språkstöd. Under året har 154 personer deltagit i basutbildningarna och 261 personer har deltagit i kompletterings- eller påbyggnadskurser. Totalt under Kompetensfondens period har 1 281 personer deltagit i utbildningarna.

De externa anordnarna SweJa och Lärgården erbjuder kurser inom omvårdnads- och barn- och fritidsprogrammet. AcadeMedia och Jensen Education:s utbud är främst inom ekonomi och IT/media där Jensen har många distansutbildningar. NTI-skolan erbjuder kurser inom IT/media, men även allmänna ämnen och kärnämnen där större delen utgörs av distansutbildningar. Infokomp och ABF har ett brett utbildningsutbud inom allmänna ämnen och kärnämnen. Lernia ger kurser inom hälso- och sjukvård, teknik och försäljning samt allmänna ämnen. Utbildningsspecialisterna ger kurser inom ekonomi och starta eget och Kungsholmens Utbildningscenter erbjuder kärnämnen samt utbildning för psykiskt funktionshindrade. Competens i Götaland erbjuder främst enstaka kurser inom grundläggande vuxenutbildning till personer som studerar sfi vid enheten.

11.1.2 Svenska för invandrare

Lernia är stadens största anordnare inom sfi med kurser inom alla studievägar och lokalisering i Kista, Globen och Liljeholmen. Competens i Götaland som återfinns i Rinkeby och Högdalen erbjuder även de sfi på alla studievägar. Utbildningsborgen med

lokaler i Alvik erbjuder studieväg två och tre men har utöver ordinarie sfi även en mindre sfi-verksamhet riktad till invandrare med traumatiska besvär på Södermalm.

Åsö vuxengymnasium, Västerorts vuxengymnasium samt Söderorts vuxengymnasium bedriver sfi. Av dessa har Söderorts vuxengymnasium i samverkan med stadsdelen med stöd av medel från Kompetensfonden i projektform utvecklat yrkesinriktad sfi. Projektet har avslutats och arbetssättet är implementerat i skolans hela arbete. Studerande i högre kurser (C- och D-kurser) kunde år 2006 välja mellan fem yrkesmoduler: Handel/starta eget, Vård och omsorg, Barnomsorg, Yrkesförare eller Allmänt yrkesförberedande.

Ett av de viktigaste momenten i de yrkesförberedande sfi-kurserna är praktikperioden. Det tidskrävande arbetet med att anskaffa praktikplatser har nu inneburit att skolan byggt upp ett brett kontaktnät med olika privata företag och kommunala organisationer inom detaljhandeln, barnomsorgen, äldreomsorgen och hemtjänsten.

Under året har totalt ca 3 240 000 timmar erbjudits inom sfi vilket motsvarar 6 150 årsstudieplatser.

11.1.3 Särvox

Även särvox (vuxenutbildning för utvecklingsstörda) bedrivs inom egen regi. Särvox ger kurser motsvarande obligatoriska sarskolan (träningsskola och grundsarskola) samt gymnasiesarskolans nationella program. Inom särvox har totalt 257 personer studerat varav ca en tredjedel är från samverkande kommuner. Särvox har under 2006 flyttat till nya lokaler centralt på Södermalm och därmed är deras verksamhet nu samlad till en utbildningslokal. Särvox erbjuder utbildning inom alla stadier; träningsskola, grundläggande samt gymnasiala kurser. Ett mål är att få större grupper, dels av pedagogiska skäl, dels av ekonomiska skäl. Dock ges enskild undervisning till personer med grav utvecklingsstörning ca 35 personer, i anslutning till deras dagliga verksamhet.

11.1.4 Kvalificerad yrkesutbildning

Vid Frans Schartaus Handelsinstitut bedrivs kvalificerad yrkesutbildning, KY. Utbildningen är en eftergymnasial statligt finansierad utbildningsform som kännetecknas av ett nära samarbete med näringslivet. En tredjedel av utbildningen genomförs som praktik. Hösten 2006 startade en ny KY-utbildning med inriktning mot restaurangadministration. Efter tre terminers heltidsstudier på denna utbildning ska den studerande på egen hand kunna driva ett mindre restaurangföretag eller arbeta på mellanchefernivå inom större restauranger. Även vid S:t Eriks gymnasium bedrivs KY-utbildning.

11.1.5 Rekryteringsprogrammet

Rekryteringsprogrammet har under 2006 arbetat självständigt inom egenregins utbildning för vuxna. Enheten är delvis finansierad via medel från Kompetensfonden. I programmet sker samarbete med företag inom branscher med behov av arbetskraft. Målet är att skapa utbildningar inom bristyrken, så att flyktingar och nyanlända invandrare snabbt får arbete. Under våren 2006 har programmet rekryterat och utbildat närmare 200 personer till ISS som uppdrag kring pendeltågstrafiken. Samarbetet har även fortsatt under hösten 2006. Skolan har även medverkat till att utbilda utbildningsvikarier och personer med anställningsstöd till arbete inom äldreomsorgen. Verksamheten har deltagit i Stockholms

stads rekrytering av plusjobbare till äldreomsorgen. Under hösten startade planeringen av ett EU-finansierat projekt riktat till funktionshindrade personer. Projektet kommer att pågå under hela 2007.

Utbildningsförvaltningen har samarbetat med stadsdelsförvaltningarna i Skärholmen, Vantör, Spånga-Tensta, Rinkeby, Hässelby-Vällingby och Kista om rekryteringsbidraget. Uppsökande rekrytering mot funktionshindrade har genomförts av studie- och yrkesvägledare i det "vuxenteam" som arbetar för funktionshindrades studieanpassning. Studie- och yrkesvägledarna har arbetat med kartläggning som ett naturligt inslag i vägledningssamtalet.

Detta samarbete mellan utbildningsförvaltningen och stadsdelarna upphörde vid årsskiftet då riksdagen i december beslutade att rekryteringsbidraget ska avvecklas från 2007.

Stockholm tilldelades totalt 86,6 mnkr till rekryteringsbidrag för år 2006 till ca 1 100 heltidsstuderande. Ca 92 % av det totala anslaget har förbrukats. Stockholms stad handlade ca 2 700 ansökningar av vilka 1 685 beviljades. Att så många ansökningar inte beviljades beror till stor del på att CSN tog emot men senare avslog samtliga ansökningar för 2007 som ej behandlats före den 16 oktober då den nya budgetpropositionen offentliggjordes med förslag om att avveckla rekryteringsbidraget.

För att kunna ta emot det ökande antalet flyktingar i Stockholm har Rekryteringsprogrammet utökat antalet platser i sin arbetsmarknadsinriktade språkträning.

11.1.6 Lärarutbildning

Inom ramen för utbildning för vuxna startade 2006 en mindre enhet med språkutbildning för pedagoger, SFP. Inom SFP studerar invandrare med dokumenterad pedagogisk utbildning/examen eller annan relevant akademisk utbildning från hemlandet. Utbildningen bedrivs i samverkan med Lärarhögskolan, Länsstyrelsen, Högskoleverket och ett antal kommuner i stockholmsregionen. SFP är ett projekt med medel från ESF, Växtkraft Mål3.

Sedan tidigare finns i regionen liknande utbildningar, destinerade till vissa definierade målgrupper som akademiker och företagare. Utbildningsförvaltningen samverkar inom ramen för Svenska för pedagoger med dessa utbildningar liksom med arbetsförmedlingen och CSN. Fältstudier för studerande vid SFP skedde under 2006 vid ett femtiotal för-, grund- och gymnasieskolor i staden och kommuner i regionen. I centrum för allt samarbete står det övergripande målet att föra de studerande fram till en svensk lärarexamen.

11.2 Arbete för att öka måluppfyllelsen

<i>Kommunfullmäktiges mål för utbildningsnämnden</i> – 80 % av vuxenstuderande ska nå godkända betyg

Målet för vuxenutbildningen var att 80 procent av de studerande ska nå betyget Godkänd. Målet är inte nått under 2006 och i skolornas kvalitetsredovisningar analyseras några av de troliga orsakerna.

Samtliga vuxenutbildningsenheter inom egenregin använder sig av de nationella proven för att få ett mått på de studerandes kunskapsnivå. Samtidigt utgör de nationella proven en måttstock för skolans egen uppföljning av de studerandes kunskaper. Då överensstämmelse saknas analyseras orsakerna till avvikelserna.

Analys av skillnader i antal genomförda nationella prov och antal satta betyg/-betygsnivåer

De nationella proven är utarbetade för ungdomsskolans organisation av arbetsåret. Studerande inom vuxenutbildningen uppvisar stora skillnader i såväl nationella, kulturella som språkliga bakgrunder (ca 80 olika nationaliteter). Detta påverkar till exempel behandlingen av svenska språket, hörförståelse i engelska och/eller sättet att resonera runt problemlösning i matematik. Den studerandes livssituation är ofta krävande med familj och/eller arbete vilket kan negativt påverka möjligheterna att studera samt att delta i undervisning och prov. Den i sin tur återverkar på den totala betygsstatistiken för vuxenutbildningen, som inte når målet fullt ut.

Vuxenutbildningens organisation med fem olika perioder/arbetsår och korta kurstider medför att de nationella proven ibland "ligger fel" i förhållande till kursuppläggningsplanen. Åtgärder för att nå högre grad av måluppfyllelse är till exempel handlingsplan för arbetslaget, uppföljning och feedback från skolledningen, stöd till studerande för att klara arbetsuppgifter, utvecklingssamtal mellan lärare och studerande efter halva kursen.

Vid Åsö vuxengymnasium har en lärargrupp under läsåret 2005-2006 arbetat fram en ny enkät för utvärdering av undervisningen, vilken har använts för utvärdering från hösten 2006.

11.2.1 Utvecklingsinsatser för att minska avbrott

För att minska avbrottsfrekvensen har utbildningsanordnarna flera olika metoder. Förutom att ta kontakt via telefon, e-post eller brev finns t.ex. studiestugor, tekniska varningssignaler (främst för distansstuderande), handledning och stöd av mentorer. Individuella studieplaner, validering och flexibla kurstider är andra exempel på anpassningar med avsikt att underlätta för den studerande att kunna genomföra sina studier. Att ständigt vidareutveckla kursernas och studieuppgifternas innehåll och ha ett aktuellt och förankrat kursinnehåll samt att arbeta med olika lärostilar och studieteknik ger förhoppningsvis högre närvaro.

I samarbete med Kompetensfonden har under året en rad framgångsrika utbildningar inom butik/handel och inom barnskötarområdet bedrivits. Deltagarna som ofta är svaga i svenska språket har fått extra stöd i språkinläringen. Praktik har också ingått i utbildningarna vilket har varit av avgörande betydelse och ökat möjligheten för deltagarna att komma vidare ut i arbete. En stödutbildning på heltid i bl.a. svenska har genomförts efter ett initiativ av en rektor vid en grundskola som sett vilka svårigheter föräldrar råkar ut för när deras barn "växer förbi" sina föräldrar. Målgruppen har varit lågutbildade personer som varit bosatta i Sverige under många år och som tidigare avbrutit sina sfi-studier. Utbildningen har genomförts i nära samverkan med stadsdelen.

Den uppsökande verksamheten har bedrivits i nära samverkan med stadsdelnämnder och andra myndigheter under året. Förvaltningen har arbetat strategiskt med att bygga upp nätverk och kontakter med andra aktörer såsom arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer, branschföreträdare, länsarbetsnämnd, socialtjänst och försäkringskassa. Till den uppsökande verksamheten hör hanteringen av rekryteringsbidraget. Bidraget som har uppgått till ca 80 mnkr i Stockholms stad, och som motsvarar en verksamhet med upp till 1 100 årsstudieplatser, upphör efter årsskiftet.

11.2.2 Deltagarmedverkan

Inom vuxenutbildningen sker deltagarmedverkan på flera olika sätt beroende på skolform. Inom sfi med mer bunden undervisning finns olika typer av råd eller konferenser, på gymnasial nivå sker medverkan oftast i form av direkt kontakt med läraren, handledaren eller skolledningen och mer systematiskt genom brukarundersökningar, enkäter och uppföljande möten och dialog.

Olika samarbetsformer prövas i syfte att stärka de studerandes inflytande, alltifrån enskilda individuella utvecklingssamtal till protokollförda deltagarråd med vald sekreterare och ordförande. Genom regelbundet återkommande utvecklingssamtal får den studerande återkoppling i studierna och utvecklar förmågan att bedöma sin egen målpuppfyllelse.

11.2.3 Samlokalisering vux/sfi

I och med att grundläggande vuxenutbildning och sfi är samlokaliserade finns stora möjligheter att studera inom båda skolformerna samtidigt. Integrationen av de båda skolformerna syftar till att bryta segregationen och underlätta för studerande med invandrarbakgrund att gå vidare till högre studier.

11.2.4 Validering

Validering syftar till att tillvarata individens tidigare kunskaper och erfarenheter så att ingen ska behöva läsa kurser som man redan besitter tillräcklig kompetens i. Möjligheterna till validering har vidareutvecklats inom ramen för förvaltningens valideringsprojekt, ett projekt inom kompetensfondens externa del. En manual och en organisationsstruktur har tagits fram av projektet och har under året utvärderats och avslutats.

11.2.5 Kvalitetsarbete och uppföljning

Kvalitetsarbetet inom utbildning för vuxna har under 2006 utvecklats både vad gäller struktur, innehåll och dialog med skolorna. För kvalitetsarbetet finns planeringsunderlag, som visar hur utvärderingar och uppföljningar genomförs och vilka former av dialog som förs kring resultaten. Detta gäller såväl utbildningsanordnare i egenregi som externa.

Under 2006 har en kontinuerlig dialog om kvalitetsarbetet förts med skolorna. Dessa samtal såväl som enheternas kvalitetsredovisningar visar tydligt på en förbättrad förståelse för syftet med det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolorna har under hösten 2006 fått anvisningar som sedan följts upp. De har bidragit till ökad aktivitet vad gäller kvalitetsarbetet. Enheternas kvalitetsredovisning utgår från och analyserar både kvantitativa och kvalitativa resultat. Som exempel på det kvantitativa kan

nämnas resultat från nationella prov och slutbetyg såväl som sammanställningar av olika brukarundersökningar. Till detta kommer också medarbetar- och utvecklingssamtal liksom det löpande arbetsmiljöarbetet.

Inom särvox pågår utveckling av kursutbudet. Kurser skapas som bättre än tidigare är anpassade till vardagslivets krav på den enskilda individen. Arbetet med att modernisera utbildningen fortsatte under 2006 dels genom kompetensutveckling för lärarna med stöd av kompetensfonden, dels genom skolans eget utvecklingsarbete.

Inom särvox genomfördes kompetensutveckling med syfte att bättre kunna bedöma och möta de studerandes behov, att utveckla metoder som främjar de studerandes delaktighet och att förbättra de individuella studieplanerna.

11.3 Ekonomisk uppföljning av komvux

Med anledning av det ekonomiska utfallet inom komvux 2005, egen regi, beslutade förvaltningen att en översyn av den ekonomiska styrningen av verksamheten skulle genomföras. En revision genomfördes av Åsö vux, dels av den ekonomiska redovisningen, dels av ekonomistyrningen. Rapporten resulterade i att en handlingsplan för vuxenheterna inom egen regi togs fram och nya rutiner för den ekonomiska uppföljningen skapades, både för vuxenheterna i egen regi och för central förvaltning. Vidare skapades nya rutiner för prognoser avseende grundläggande och gymnasial vuxenutbildning. Slutligen gjordes det en genomlysning av ansvarsfördelningen inom vuxenutbildningen.

12 Utbildningsnämndens uppdrag till förvaltningen

Uppdrag som innebär ren verkställighet har inte tagits med.

Uppdrag i samband med verksamhetsplan för 2006

Intäktsfinansiering av skolbiblioteksverksamheten

Skolbiblioteksverksamheten inom Mediateket är idag anslagsfinansierad. Förvaltningen har undersökt en intäktsfinansiering av skolbiblioteksverksamheten vid Mediateket.

Följande finansiering gäller från 2007

Central finansiering för grundskolor:

- o Biblioteks- och läromedelsdatabasen WinBib för grundskolan.
- o Informationsdatabastjänster och abonnemang.
- o Cirkulationsbiblioteket, den centrala bokdepån för utlån av grupp- och klassuppsättningar till skolorna.

Central finansiering för gymnasieskolor i egenregi:

- o Biblioteks- och läromedelsdatabasen BOOK-IT för gymnasieskolan.
- o Informationsdatabastjänster och abonnemang.

Övriga tjänster intäktsfinansieras from 2008.

Utvecklingsinsatser avseende det individuella programmet

Utbildningsnämnden beslutade i juni om en plan för användningen av medel för utveckling av IV-programmet. Fördelningen till gymnasieenheterna avseende utveckling av nya program och förstärkning/utveckling av befintliga IV-program skedde utifrån projektplaner som skolorna utarbetat. Redovisning och utvärdering av projekten på de 14 skolorna kommer in till förvaltningen i början av 2007.

Ungdomsparlament

Under hösten 2006 har Stockholms ungdomsparlament genomförts. De deltagande eleverna har själva valt de frågeställningar de sedan arbetat med och fattat beslut om – först på lokal nivå i samarbete med en eller ett par andra skolor och sedan slutligt i en avslutande session i riksdagshuset där samtliga deltagande klasser var representerade. Syftet med ungdomsparlamentet är att ge eleverna ett större intresse för samhällsfrågor och en bättre förståelse för den demokratiska processen, men också att ge dem verktyg för att lära sig att uttrycka sina åsikter och att respektera andras åsikter.

Inom elevhälsoområdet följa upp skolornas arbete med att stärka elevernas självkänsla

Elevhälsopersonalen har på skolorna under året verkat för att strategi för elevhälsa blir känd och att skolorna tar fram egna handlingsplaner för elevhälsoarbetet. Ett viktigt syfte med elevhälsostrategin är att stärka elevers självkänsla och självtillit.

Elevhälsans personal arbetar med förebyggande och hälsofrämjande insatser för att stärka elevernas självkänsla. Insatserna sker på övergripande nivå i skolan, samt på grupp- och individnivå. Det är trygghetsskapande insatser och arbete med olika program för att skapa bra relationer och förebygga konflikter.

Skolor som i arbetet med att utveckla skol- och lärandemiljön, individanpassar undervisningen och formulerar målen för elevernas lärande i dialog, stärker elevernas självförtroende och ökar tilliten till elevernas egen förmåga att lära. Ambitionen att individanpassa undervisningen finns på många skolor men det är fortfarande vanligt att skolor väljer standardlösningar oavsett omständigheter.

Fler lärare oavsett ämnesbehörighet behöver kunskap om hur de kan använda språket för att underlätta för och stärka flerspråkiga elevers kunskapsutveckling.

Se avsnitt 10.2.

En plan för hur det fortsatta arbetet med matematikutveckling ska genomföras för att fler elever ska nå målen.

Se avsnitt 10.2.

En plan för hur elevinflytandet ska öka och hur implementeringen av projekten ska genomföras.

Se avsnitt 10.2

Insatser som utgår ifrån de brister som lyfts fram i kvalitetsredovisningen, skolhälso- rapporterna och måluppfyllelsen inom elevhälsostrategin

Sammanfattningsvis har flera genomgripande insatser skett för att åtgärda de brister som kommit fram i kvalitetsredovisning, skolhälso- rapporter och måluppfyllelse inom elevhälsostrategin. Dit hör olika stödåtgärder i skolans dagliga verksamhet, det stöd som sommarskolan utgör, försöksverksamhet i projektform av nya arbetssätt samt de insatser som redovisats under punkterna Elevhälsa, Likabehandling och Ansvar och inflytande. Till mer omfattande insatserna hör arbetet i IV-slussen och utvecklingen av Navigatorcentra. Utvecklingen av yrkesutbildningen tillhör insatser som ökat utbudet av utbildningar som är anpassade efter såväl elevens som arbetsmarknadens behov.

Presentera en personalförsörjningsstrategi för yrkeslärare

Utbildningsnämnden beslutade i mars 2006 i enlighet med förvaltningens förslag om en strategi för gymnasieskolans kompetensförsörjning avseende yrkeslärare. Strategin handlar bl.a. om att förvaltningen ska göra årliga uppföljningar av läget avseende elevprognoser och lärarförsörjning, ta en aktiv del i den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen, öka antalet mottagna lärarstudenter, se till att obehöriga lärare erbjuds SÄL- utbildning eller liknande. En annan viktig del i strategin är att utveckla nya arbetsformer för den yrkesförberedande utbildningen med större inslag av samverkan med företag och andra organisationer, lägga ut viss utbildning (eller delar av utbildning) på entreprenad samt anordna lärlingsutbildning. Avsikten är också att ge de programråd som inrättas för varje yrkesförberedande program särskilt ansvar för fortbildningsfrågor.

En större del av sfi-undervisningen ska yrkesinriktas

I och med upphandlingen 2005 beslutades att sfi skulle ha en klarare arbetslivsinriktning och att undervisningen skulle kopplas mera till de studerandes framtidsplaner.

Under hösten 2005 fastställdes riktlinjerna för arbetslivsinriktningen av stadens sfi i ett utvecklingsarbete där representanter för Vux-enheten, samtliga utbildningsanordnare, Rekryteringsprogrammet och Stockholm Matchning samarbetade.

Där beslutades att undervisningen redan från början skulle innehålla inslag av arbetslivs- och arbetsmarknadsorientering. Likaså beslutades att när de studerande kommit så långt att de kan kommunicera relativt bra ska undervisningen till en del utgöras av moduler i yrkessvenska. Samtliga utbildningsanordnare införde därför den 1 januari 2006 sådana moduler. Exempel på sådana moduler är Handel/butik, Vård/barnskötare, Service, Teknik och chaufför. Eftersom en del inte har någon klar yrkesidentitet och andra är inriktade på fortsatta studier erbjuds också studieförberedande och arbetslivsorienterande moduler.

Uppdrag under 2006

Skolornas arbete för att motverka mobbning och annan kränkande behandling

Stadens inspektörer har i uppdrag att bl.a. genomföra en uppföljning av grund- och gymnasieskolornas arbete mot kränkande behandling och av det övriga elevhälsoarbetet. Det särskilda uppdraget avslutas i augusti 2007 med en stadsövergripande rapport för respektive verksamhetsområde.

Studievägsutbudet i gymnasieskolan

Marknadsföring av gymnasieskolorna har skett via annonsering och på den årliga gymnasiemässan. I november 2006 skedde en muntlig föredragning i nämnden om studievägsutbudet 2007/2008, innan marknadsföringen av skolornas utbud påbörjades.

En samlad dansutbildning i Stockholm

Förvaltningen avslutade under 2006 utredningen om möjligheten att samlokalisera dansutbildningen i danshögskolans f.d. lokaler. Inhyrnings- och/eller investeringsmedgivande har inte erhållits. Nämnden har i uppdrag av kommunstyrelsens ekonomiutskott att arbeta vidare för att samlokalisera dansutbildningen. Utbildningsförvaltningen har inte tillskrivit regeringen med begäran om att statsbidraget för dansutbildningen höjs.

Olycksfallsförsäkring

Förvaltningen upphandlade på nämndens vägnar en olycksfallsförsäkring för barn, elever, ungdomar och andra grupper inom Stockholms stads verksamhetsområde.

Rapporten "Sambandet mellan grundskolebetyg och gymnasiebetyg läsåret 2004/05

En analys av rapporten lämnades till utbildningsnämndens planerings- och budgetberedning.

Upphandling av buss- respektive lastbilssimulator till Stockholms transport- och fordonsgymnasium

Upphandlingen av simulatorerna hanns inte med under 2006. Upphandling genomförs under våren förutsatt att medel för ändamålet kan avsättas i budget.
